

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 6ης Οκτωβρίου 2021 *

«Αίτηση αναιρέσεως – Προσφυγή ακυρώσεως – Κρατικές ενισχύσεις – Δημόσια χρηματοδότηση της μόνιμης σιδηροδρομικής και οδικής ζεύξης του πορθμού Fehmarn – Ατομικές ενισχύσεις – Κοινοποιηθείσες ενισχύσεις που κηρύσσονται συμβατές με την εσωτερική αγορά – Προώθηση σημαντικού σχεδίου κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος – Απόφαση περί μη προβολής αντιρρήσεων – Μονοπώλιο – Στρέβλωση του ανταγωνισμού και επηρεασμός του εμπορίου»

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-174/19 P και C-175/19 P,

με αντικείμενο δύο αιτήσεις αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκαν στις 25 Φεβρουαρίου 2019,

Scandlines Danmark ApS, με έδρα την Κοπεγχάγη (Δανία),

Scandlines Deutschland GmbH, με έδρα το Αμβούργο (Γερμανία),

εκπροσωπούμενες από την L. Sandberg-Mørch, advokat,

αναιρεσείουσες στην υπόθεση C-174/19 P,

υποστηριζόμενες από τις:

Aktionsbündnis gegen eine feste Fehmarnbeltquerung eV, με έδρα τη Fehmarn (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από την L. Sandberg-Mørch, advokat, και τον W. Mecklenburg, Rechtsanwalt,

Rederi Nordö-Link AB, με έδρα το Μάλμε (Σουηδία), εκπροσωπούμενη από την L. Sandberg-Mørch και τον A. Godsk Fallesen, advokater,

Trelleborg Hamn AB, με έδρα το Τρέλεμποργκ (Σουηδία), εκπροσωπούμενη από την L. Sandberg-Mørch, advokat, και τον J. L. Buendía Sierra, abogado,

παρεμβαίνουσες στην αναιρετική διαδικασία,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι:

η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, εκπροσωπούμενη από τους V. Bottka και S. Noë, καθώς και από την L. Armati,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

καθής πρωτοδίκως,

το **Βασίλειο της Δανίας**, εκπροσωπούμενο αρχικώς από τον J. Nymann-Lindegren, εν συνεχεία από τη V. Jørgensen, επικουρούμενους από τον R. Holdgaard, advokat,

η **Föreningen Svensk Sjöfart**, με έδρα το Γκέτεμποργκ (Σουηδία), εκπροσωπούμενη από τον L. Buendía Sierra, abogado,

η **Naturschutzbund Deutschland (NABU) eV**, με έδρα τη Στουτγάρδη (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τον T. Hohmuth, Rechtsanwalt, και την L. Sandberg-Mørch, advokat,

παρεμβαίνοντες πρωτοδίκως,

και

Stena Line Scandinavia AB, με έδρα το Γκέτεμποργκ, εκπροσωπούμενη από την L. Sandberg-Mørch, advokat, και τον P. Alexiadis, solicitor,

αναιρεσείουσα στην υπόθεση C-175/19 P,

υποστηριζόμενη από τις:

Aktionsbündnis gegen eine feste Fehmarnbeltquerung eV, με έδρα τη Fehmarn, εκπροσωπούμενη από την L. Sandberg-Mørch, advokat, και τον W. Mecklenburg, Rechtsanwalt,

Rederi Nordö-Link AB, με έδρα το Μάλμε, εκπροσωπούμενη από την L. Sandberg-Mørch και τον A. Godsk Falleesen, advokater,

Trelleborg Hamn AB, με έδρα το Τρέλεμποργκ, εκπροσωπούμενη από την L. Sandberg-Mørch, advokat, και τον J. L. Buendía Sierra, abogado,

παρεμβαίνουσες στην αναιρετική διαδικασία,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι οι:

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους V. Bottka και S. Noë καθώς και από την L. Armati,

καθής πρωτοδίκως,

Βασίλειο της Δανίας, εκπροσωπούμενο αρχικώς από τον J. Nymann-Lindegren, εν συνεχεία από τη V. Jørgensen, επικουρούμενους από τον R. Holdgaard, advokat,

Föreningen Svensk Sjöfart, με έδρα το Γκέτεμποργκ, εκπροσωπούμενη από τον L. Buendía Sierra, abogado,

παρεμβαίνοντες πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J.-C. Bonichot (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, M. L. Bay Larsen, C. Toader, M. Safjan και N. Jääskinen, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Pitruzzella

γραμματέας: M. Longar, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 26ης Νοεμβρίου 2020,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 11ης Μαρτίου 2021,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με τις αιτήσεις τους αναιρέσεως, οι Scandlines Danmark ApS και Scandlines Deutschland GmbH, αφενός, και η Stena Line Scand Scandinavia AB, αφετέρου, ζητούν την αναίρεση, οι μεν πρώτες, της αποφάσεως της 13ης Δεκεμβρίου 2018, Scandlines Danmark και Scandlines Deutschland κατά Επιτροπής (T-630/15, στο εξής: πρώτη ανααιρεσιβαλλόμενη απόφαση, EU:T:2018:942), η δε δεύτερη, της αποφάσεως της 13ης Δεκεμβρίου 2018, Stena Line Scandinavia κατά Επιτροπής (T-631/15, μη δημοσιευθείσα, στο εξής: δεύτερη ανααιρεσιβαλλόμενη απόφαση, EU:T:2018:944) (στο εξής, από κοινού: ανααιρεσιβαλλόμενες αποφάσεις), με τις οποίες το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση C(2015) 5023 τελικό της Επιτροπής, της 23ης Ιουλίου 2015, σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.39078 (2014/N) (Δανία), που αφορά τη χρηματοδότηση του έργου μόνιμης ζεύξης του πορθμού Fehmarn (ΕΕ 2015, C 325, σ. 5) (στο εξής: επίμαχη απόφαση), στο μέτρο που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να μη διατυπώσει αντιρρήσεις όσον αφορά τα μέτρα που υιοθέτησε το Βασίλειο της Δανίας υπέρ της Femern A/S για τον σχεδιασμό, την κατασκευή και τη λειτουργία της μόνιμης ζεύξης του πορθμού Fehmarn.
- 2 Με τις ανταναιρέσεις της, η Επιτροπή ζητεί την αναίρεση των ανααιρεσιβαλλομένων αποφάσεων κατά το μέρος που έκριναν την προσφυγή των Scandlines Danmark και Scandlines Deutschland καθώς και την προσφυγή της Stena Line Scandinavia παραδεκτές κατά το μέρος που αφορούσαν τα μέτρα που υιοθέτησε το Βασίλειο της Δανίας υπέρ της Femern Landanlæg για τον σχεδιασμό, την κατασκευή και τη λειτουργία των σιδηροδρομικών και οδικών συνδέσεων με τη δανική ενδοχώρα.

I. Το νομικό πλαίσιο

- 3 Βάσει του άρθρου 1, στοιχείο η', του κανονισμού (ΕΚ) 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του άρθρου [108 ΣΛΕΕ] (ΕΕ 1999, L 83, σ. 1), με τον όρο «ενδιαφερόμενο μέρος» δηλώνεται μεταξύ άλλων κάθε επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων των οποίων τα συμφέροντα μπορεί να θιγούν από τη χορήγηση μιας ενίσχυσης, και ιδίως ο δικαιούχος της ενίσχυσης, οι ανταγωνιστικές επιχειρήσεις και οι επαγγελματικές ενώσεις.

- 4 Το άρθρο 4, παράγραφοι 1 έως 4, του ως άνω κανονισμού προβλέπει τα εξής:
- «1. Η Επιτροπή εξετάζει την κοινοποίηση μόλις τη λάβει. Με την επιφύλαξη του άρθρου 8, η Επιτροπή λαμβάνει απόφαση σύμφωνα με τις παραγράφους 2, 3 ή 4.
2. Εφόσον η Επιτροπή διαπιστώσει, μετά από προκαταρκτική εξέταση, ότι το κοινοποιηθέν μέτρο δεν αποτελεί ενίσχυση, σημειώνει τη διαπίστωση αυτή με σχετική απόφαση.
3. Εφόσον η Επιτροπή διαπιστώσει, μετά από προκαταρκτική εξέταση, ότι το κοινοποιηθέν μέτρο, ενώ εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου [107], παράγραφος 1, [ΣΛΕΕ], δεν δημιουργεί αμφιβολίες κατά πόσον συμβιβάζεται με την [εσωτερική] αγορά, το κηρύσσει συμβιβάσιμο με την [εσωτερική] αγορά (εφεξής αποκαλούμενη “απόφαση για τη μη διατύπωση αντιρρήσεων”). Στην απόφαση αυτή, αναφέρεται η συγκεκριμένη εξαίρεση της συνθήκης που εφαρμόστηκε.
4. Εφόσον η Επιτροπή διαπιστώσει, μετά από προκαταρκτική εξέταση, ότι το κοινοποιηθέν μέτρο δημιουργεί αμφιβολίες κατά πόσον συμβιβάζεται με την [εσωτερική] αγορά, αποφασίζει να κινήσει τη διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο [108], παράγραφος 2, [ΣΛΕΕ] (εφεξής αποκαλούμενη “απόφαση για κίνηση επίσημης διαδικασίας έρευνας”).»
- 5 Ο κανονισμός (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2015, περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του άρθρου 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ 2015, L 248, σ. 9), ο οποίος κατέργησε τον κανονισμό 659/1999 από τις 14 Οκτωβρίου 2015, προβλέπει διατάξεις πανομοιότυπες με εκείνες που παρατίθενται στην προηγούμενη σκέψη.

II. Το ιστορικό της διαφοράς

A. Το έργο

- 6 Αντικείμενο της διαφοράς είναι η χρηματοδότηση του έργου ζεύξης του πορθμού Fehmarn μεταξύ Δανίας και Γερμανίας, βορείως της Lübeck (Γερμανία) (στο εξής: έργο). Το έργο συνίσταται, αφενός, στην κατασκευή υποθαλάσσιας σήραγγας μεταξύ των λιμένων Rødby στη νήσο Lolland της Δανίας και Puttgarden στη νήσο Fehmarn της Γερμανίας, μήκους περίπου 19 χιλιομέτρων, περιλαμβάνουσας ηλεκτροκίνητη σιδηροδρομική γραμμή και αυτοκινητόδρομο (στο εξής: μόνιμη ζεύξη), και, αφετέρου, στην επέκταση και βελτίωση των οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων με τη δανική ενδοχώρα, ιδίως της υφιστάμενης σιδηροδρομικής γραμμής μεταξύ Ringsted (Δανία) και Rødby, μήκους περίπου 120 χιλιομέτρων. Το έργο εγκρίθηκε με σύμβαση μεταξύ του Βασιλείου της Δανίας και της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, η οποία υπογράφηκε στις 3 Σεπτεμβρίου 2008 και επικυρώθηκε το 2009.
- 7 Το εκτιμώμενο συνολικό κόστος του έργου, που αντιστοιχεί στις σταθερές τιμές του 2014, ανέρχεται σε 64,4 δισεκατομμύρια δανικές κορόνες (DKK) (περίπου 8,7 δισεκατομμύρια ευρώ), εκ των οποίων 54,9 δισεκατομμύρια DKK (περίπου 7,4 δισεκατομμύρια ευρώ) προορίζονται για τον σχεδιασμό και την κατασκευή της μόνιμης ζεύξης και 9,5 δισεκατομμύρια DKK (περίπου 1,3 δισεκατομμύρια ευρώ) για τον σχεδιασμό και την κατασκευή των βελτιώσεων των οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων με τη δανική ενδοχώρα.

- 8 Βάσει της εν λόγω σύμβασης, που υπογράφηκε στις 3 Σεπτεμβρίου 2008, και του Lov nr. 575 om anlæg og drift af en fast forbindelse over Femern Bælt med tilhørende landanlæg i Danmark (νόμου 575 για την κατασκευή και τη λειτουργία της μόνιμης ζεύξης του πορθμού Fehmarn και των συνδέσεων με τη δανική ενδοχώρα), της 4ης Μαΐου 2015, η εκτέλεση του έργου ανατέθηκε σε δύο δανικές δημόσιες επιχειρήσεις. Η πρώτη εξ αυτών, Femern A/S, η οποία ιδρύθηκε το 2005, είναι επιφορτισμένη με τη χρηματοδότηση, την κατασκευή και τη λειτουργία της μόνιμης ζεύξης. Η δεύτερη εξ αυτών, Femern Landanlæg A/S, η οποία ιδρύθηκε το 2009, είναι επιφορτισμένη με τη χρηματοδότηση, την κατασκευή και τη λειτουργία των οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων με τη δανική ενδοχώρα. Η Femern Landanlæg είναι θυγατρική της Sund & Bælt Holding A/S, η οποία ανήκει στο Δανικό Δημόσιο. Μετά την ίδρυση της Femern Landanlæg, η Femern κατέστη θυγατρική της.
- 9 Η κυριότητα των εν λόγω σιδηροδρομικών συνδέσεων θα κατανεμηθεί μεταξύ της Banedanmark (20 %), δημόσιου διαχειριστή της εθνικής δανικής σιδηροδρομικής υποδομής, και της Femern Landanlæg (80 %).
- 10 Το έργο χρηματοδοτείται από τις Femern και Femern Landanlæg μέσω δανεισμού από τις διεθνείς χρηματαγορές με την εγγύηση του Δανικού Δημοσίου ή μέσω επικουρικών δανείων της Εθνικής Τράπεζας της Δανίας. Οι εταιρίες αυτές δεν θα μπορούν όμως να λάβουν δάνεια για άλλες δραστηριότητες πέραν της χρηματοδότησης, του σχεδιασμού, της κατασκευής και της λειτουργίας της μόνιμης ζεύξης και των οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων με τη δανική ενδοχώρα. Περαιτέρω, το Δανικό Δημόσιο προέβη σε εισφορά κεφαλαίου στις δύο αυτές επιχειρήσεις.
- 11 Η Femern θα εισπράττει τα τέλη που θα καταβάλλουν οι χρήστες της μόνιμης ζεύξης προκειμένου να αποπληρώσει την οφειλή της και θα καταβάλλει μερίσματα στη Femern Landanlæg τα οποία η δεύτερη θα χρησιμοποιεί για την αποπληρωμή της δικής της οφειλής.
- 12 Η Femern Landanlæg θα λαμβάνει το 80 % των τελών χρήσεως που θα καταβάλλουν οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις στην Banedanmark για τη χρήση των σιδηροδρομικών συνδέσεων, σύμφωνα με την κατανομή της κυριότητας των ως άνω σιδηροδρομικών συνδέσεων μεταξύ της ίδιας και του εν λόγω διαχειριστή.
- 13 Η Banedanmark θα αναλάβει ολόκληρο το κόστος λειτουργίας των σιδηροδρομικών συνδέσεων με τη δανική ενδοχώρα, ενώ το κόστος συντήρησής τους θα κατανέμεται μεταξύ της Femern Landanlæg και της Banedanmark κατ' αναλογία προς τα ποσοστά συγκυριότητας της καθεμίας.

B. Τα πραγματικά περιστατικά που προηγήθηκαν της διαφοράς

- 14 Της ενάρξεως του έργου προηγήθηκε στάδιο σχεδιασμού, τη χρηματοδότηση του οποίου κοινοποίησαν στην Επιτροπή οι δανικές αρχές.
- 15 Με απόφαση της 13ης Ιουλίου 2009 σχετικά με την κρατική ενίσχυση N 157/2009 – Χρηματοδότηση της φάσης σχεδιασμού της μόνιμης ζεύξης του πορθμού Fehmarn (ΕΕ 2009, C 202, σ. 2), η Επιτροπή διαπίστωσε, αφενός, ότι τα μέτρα που συνδέονταν με τη χρηματοδότηση του σχεδιασμού του έργου ενδεχομένως δεν αποτελούν κρατική ενίσχυση και, αφετέρου, ότι τα μέτρα αυτά είναι εν πάση περιπτώσει συμβατά με την εσωτερική αγορά. Αποφάσισε συνεπώς να μη διατυπώσει αντιρρήσεις υπό την έννοια του άρθρου 4, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 659/1999.

- 16 Στις 22 Δεκεμβρίου 2014, οι δανικές αρχές κοινοποίησαν στην Επιτροπή τους λεπτομερείς όρους δημόσιας χρηματοδότησης του έργου, οι οποίοι συνίσταντο σε εισφορές στο εταιρικό κεφάλαιο των δύο επιχειρήσεων, καθώς και σε κρατικές εγγυήσεις και κρατικά δάνεια.
- 17 Τα μέτρα αυτά εγκρίθηκαν από την Επιτροπή με την επίμαχη απόφαση. Η Επιτροπή εκτίμησε ιδίως ότι τα μέτρα δημόσιας χρηματοδότησης που είχαν ληφθεί υπέρ της Femern Landanlæg για τη χρηματοδότηση των σιδηροδρομικών συνδέσεων με τη δανική ενδοχώρα δεν συνιστούσαν κρατικές ενισχύσεις, με το σκεπτικό ότι τα μέτρα αυτά δεν προκαλούσαν στρέβλωση του ανταγωνισμού, καθόσον δεν υφίστατο ανταγωνισμός «στην» ή «για την» αγορά διαχείρισης και λειτουργίας του εθνικού σιδηροδρομικού δικτύου και η Banedanmark θα εξασφάλιζε τη βελτίωση και τη λειτουργία των σιδηροδρομικών συνδέσεων που ανήκαν στη Femern Landanlæg υπό τις ίδιες συνθήκες με τα λοιπά τμήματα του εθνικού δανικού σιδηροδρομικού δικτύου.
- 18 Η Επιτροπή έκρινε επίσης ότι τα μέτρα αυτά δεν ήταν ικανά να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, δεδομένου ότι η διαχείριση και η λειτουργία του επίμαχου σιδηροδρομικού δικτύου ελάμβαναν χώρα σε μια εθνική αγορά, χωριστή και γεωγραφικώς κλειστή, η οποία δεν ήταν ανοικτή στον ανταγωνισμό.
- 19 Όσον αφορά τα μέτρα που ελήφθησαν υπέρ της Femern για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης, η Επιτροπή επισήμανε ότι, σε περίπτωση που τα μέτρα αυτά συνιστούσαν κρατικές ενισχύσεις, εν πάση περιπτώσει θα ήταν συμβατά με την εσωτερική αγορά δυνάμει του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΣΛΕΕ.

III. Οι διαδικασίες ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και οι αναιρεσιβαλλόμενες αποφάσεις

A. Η υπόθεση T-630/15

- 20 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 10 Νοεμβρίου 2015, οι Scandlines Danmark και Scandlines Deutschland άσκησαν προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της επίμαχης απόφασης.
- 21 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 6 Απριλίου 2016, το Βασίλειο της Δανίας ζήτησε να παρέμβει στη δίκη υπέρ της Επιτροπής. Με διάταξη της 29ης Ιουνίου 2016, ο πρόεδρος του ένατου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου επέτρεψε την παρέμβαση και δέχθηκε το αίτημα των αναιρεσειουσών για εμπιστευτική μεταχείριση έναντι του Βασιλείου της Δανίας.
- 22 Με δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 7 Απριλίου 2016, η Föreningen Svensk Sjöfart (στο εξής: FSS), ένωση εφοπλιστών με έδρα τη Σουηδία, και η Naturschutzbund Deutschland (NABU) eV, οργάνωση προστασίας του περιβάλλοντος με έδρα τη Γερμανία, ζήτησαν να παρέμβουν υπέρ των αναιρεσειουσών. Με διάταξη της 30ής Νοεμβρίου 2016, ο πρόεδρος του πέμπτου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου επέτρεψε τις παρεμβάσεις και δέχθηκε το αίτημα των αναιρεσειουσών για εμπιστευτική μεταχείριση έναντι της FSS και της NABU.
- 23 Με την πρώτη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την επίμαχη απόφαση κατά το μέρος που η Επιτροπή αποφάσισε να μη διατυπώσει αντιρρήσεις όσον αφορά τα μέτρα ενίσχυσης που έλαβε το Βασίλειο της Δανίας υπέρ της Femern για τον σχεδιασμό, την κατασκευή και τη λειτουργία της μόνιμης ζεύξης και απέρριψε την προσφυγή κατά τα λοιπά.

B. Η υπόθεση T-631/15

- 24 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 11 Νοεμβρίου 2015, η Stena Line Scandinavia άσκησε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της επίμαχης αποφάσεως.
- 25 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 6 Απριλίου 2016, το Βασίλειο της Δανίας ζήτησε να παρέμβει στη δίκη υπέρ της Επιτροπής. Με διάταξη της 29ης Ιουνίου 2016, ο πρόεδρος του ένατου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου επέτρεψε την παρέμβαση.
- 26 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 7 Απριλίου 2016, η FSS ζήτησε να παρέμβει υπέρ της αναιρεσείουσας. Με διάταξη της 30ής Νοεμβρίου 2016, ο πρόεδρος του πέμπτου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου επέτρεψε την παρέμβαση.
- 27 Με τη δεύτερη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την επίμαχη απόφαση κατά το μέρος που η Επιτροπή αποφάσισε να μη διατυπώσει αντιρρήσεις όσον αφορά τα μέτρα ενίσχυσης που έλαβε το Βασίλειο της Δανίας υπέρ της Femern για τον σχεδιασμό, την κατασκευή και τη λειτουργία της μόνιμης ζεύξης, έπραξε δε τούτο βάσει αιτιολογίας όμοιας με εκείνη που παρέθεσε στην πρώτη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, με την επιφύλαξη συμπληρωματικών διευκρινίσεων που παρέσχε στις σκέψεις 162 έως 165 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Κατά τα λοιπά, απέρριψε την προσφυγή.

IV. Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

- 28 Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 22ας Οκτωβρίου 2019, Scandlines Danmark και Scandlines Deutschland κατά Επιτροπής (C-174/19 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:1096), επιτράπηκε στις Rederi Nordö-Link AB, Trelleborg Hamn AB και Aktionsbündnis gegen eine feste Fehmarnbeltquerung eV (στο εξής: Aktionsbündnis) να παρέμβουν στη δίκη υπέρ της Scandlines Danmark και της Scandlines Deutschland.
- 29 Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 22ας Οκτωβρίου 2019, Stena Line Scandinavia κατά Επιτροπής (C-175/19 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:1095), επιτράπηκε στις Rederi Nordö-Link, Trelleborg Hamn και Aktionsbündnis να παρέμβουν στη δίκη υπέρ της Stena Line Scandinavia.
- 30 Με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 2ας Σεπτεμβρίου 2020, αποφασίστηκε η συνεκδίκαση των υποθέσεων C-174/19 P και C-175/19 P προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως.

V. Τα αιτήματα των διαδίκων

A. Η υπόθεση C-174/19 P

- 31 Οι Scandlines Danmark και Scandlines Deutschland ζητούν από το Δικαστήριο:
 - να αναιρέσει την πρώτη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση όσον αφορά τα μέτρα χρηματοδότησης που ελήφθησαν υπέρ της Femern Landanlæg·

- να απορρίψει την αντανάιρηση ως απαράδεκτη ή, εν πάση περιπτώσει, ως αβάσιμη, και
 - να καταδικάσει την Επιτροπή να φέρει, πέραν των δικαστικών εξόδων της, και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι αναιρεσεύουσες.
- 32 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:
- να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως·
 - να αναιρέσει την απόφαση που σιωπηρώς έλαβε το Γενικό Δικαστήριο να κρίνει παραδεκτή την προσφυγή των αναιρεσειουσών όσον αφορά τα μέτρα χρηματοδότησης που ελήφθησαν υπέρ της Femern Landanlæg, και
 - να καταδικάσει τις αναιρεσεύουσες στα έξοδα της διαδικασίας ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και ενώπιον του Δικαστηρίου.
- 33 Το Βασίλειο της Δανίας ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και να δεχθεί την αντανάιρηση.
- 34 Η FSS ζητεί από το Δικαστήριο:
- να αναιρέσει την πρώτη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος που απέρριψε τους λόγους ακυρώσεως που προέβαλαν οι Scandlines Danmark και Scandlines Deutschland·
 - να ακυρώσει την επίμαχη απόφαση στο σύνολό της·
 - να υποχρεώσει την Επιτροπή να κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας για το σύνολο των σχετικών με το έργο μέτρων ενίσχυσης·
 - να απορρίψει την αντανάιρηση ως απαράδεκτη και, εν πάση περιπτώσει, ως αβάσιμη, και
 - να καταδικάσει την Επιτροπή να φέρει, πέραν των δικαστικών εξόδων της, και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι Scandlines Danmark και Scandlines Deutschland, καθώς και η FSS, στο πλαίσιο των διαδικασιών ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και ενώπιον του Δικαστηρίου.
- 35 Η NABU ζητεί από το Δικαστήριο:
- να δεχθεί την αίτηση αναιρέσεως και να αναιρέσει την πρώτη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση·
 - να απορρίψει την αντανάιρηση ως απαράδεκτη ή, εν πάση περιπτώσει, ως αβάσιμη·
 - να ακυρώσει την επίμαχη απόφαση στο σύνολό της, και
 - να καταδικάσει την Επιτροπή να φέρει, πέραν των δικαστικών εξόδων της, και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η NABU.
- 36 Οι Rederi Nordö-Link, Trelleborg Hamn και Aktionsbündnis ζητούν από το Δικαστήριο:
- να δεχθεί την αίτηση αναιρέσεως και να αναιρέσει μερικώς την πρώτη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και

- να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα καθώς και στα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι παρεμβαίνουσες στην αναιρετική διαδικασία.

B. Η υπόθεση C-175/19 P

37 Η Stena Line Scandinavia ζητεί από το Δικαστήριο:

- να αναιρέσει τη δεύτερη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση όσον αφορά τα μέτρα χρηματοδότησης που ελήφθησαν υπέρ της Femern Landanlæg·
- να απορρίψει την αντανάιρεση ως απαράδεκτη ή, εν πάση περιπτώσει, ως αβάσιμη, και
- να καταδικάσει την Επιτροπή να φέρει, πέραν των δικαστικών εξόδων της, και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η αναιρεσείουσα.

38 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

- να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως·
- να δεχθεί την αντανάιρεση και να αναιρέσει την απόφαση που σιωπηρώς έλαβε το Γενικό Δικαστήριο να κρίνει παραδεκτή την προσφυγή της αναιρεσείουσας όσον αφορά τα μέτρα χρηματοδότησης που ελήφθησαν υπέρ της Femern Landanlæg·
- να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη όσον αφορά τα μέτρα αυτά, και
- να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα έξοδα της διαδικασίας ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και ενώπιον του Δικαστηρίου.

39 Το Βασίλειο της Δανίας ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και να δεχθεί την αντανάιρεση της Επιτροπής.

40 Η FSS ζητεί από το Δικαστήριο:

- να αναιρέσει τη δεύτερη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση·
- να ακυρώσει την επίμαχη απόφαση στο σύνολό της·
- να υποχρεώσει την Επιτροπή να κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας για το σύνολο των σχετικών με το έργο μέτρων ενίσχυσης·
- να απορρίψει την αντανάιρεση ως απαράδεκτη ή αβάσιμη, και
- να καταδικάσει την Επιτροπή να φέρει, πέραν των δικαστικών εξόδων της, και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η αναιρεσείουσα και η FSS στο πλαίσιο των διαδικασιών ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και ενώπιον του Δικαστηρίου.

41 Οι Rederi Nordö-Link, Trelleborg Hamn και Aktionsbündnis ζητούν από το Δικαστήριο:

- να δεχθεί την αίτηση αναιρέσεως και να αναιρέσει μερικώς τη δεύτερη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και

- να καταδικάσει την Επιτροπή να φέρει, πέραν των δικαστικών εξόδων της, και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι παρεμβαίνουσες στην αναιρετική διαδικασία.

VI. Επί των αιτήσεων αναιρέσεως

- 42 Στην υπόθεση C-174/19 P, οι Scandlines Danmark και Scandlines Deutschland προβάλλουν επτά λόγους αναιρέσεως. Ο πρώτος και ο δεύτερος λόγος βάλλουν κατά της εκτίμησης του Γενικού Δικαστηρίου σχετικά με τη χρηματοδότηση του τμήματος του έργου που αφορά τις σιδηροδρομικές συνδέσεις με τη δανική ενδοχώρα, ενώ οι λοιποί λόγοι αναιρέσεως αφορούν την εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου σχετικά με τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης. Στην υπόθεση C-175/19 P, η Stena Line Scandinavia προβάλλει έξι λόγους αναιρέσεως, οι οποίοι ταυτίζονται κατ' ουσίαν με τους έξι πρώτους λόγους αναιρέσεως στην υπόθεση C-174/19 P.

A. Επί του παραδεκτού του τρίτου έως έκτου λόγου αναιρέσεως στις υποθέσεις C-174/19 P και C-175/19 P

1. Η επιχειρηματολογία των διαδίκων

- 43 Η Επιτροπή και το Βασίλειο της Δανίας προβάλλουν καταρχάς ένσταση απαραδέκτου του τρίτου έως έκτου λόγου αναιρέσεως, οι οποίοι αντλούνται από πλάνη περί το δίκαιο στην οποία υπέπεσε το Γενικό Δικαστήριο όσον αφορά τη δημιουργία κινήτρου, την επιλεξιμότητα των δαπανών για τις συνδέσεις με τη δανική ενδοχώρα και τη στρέβλωση του ανταγωνισμού ως αποτέλεσμα των μέτρων που ελήφθησαν υπέρ της Femern. Η Επιτροπή και το Βασίλειο της Δανίας στηρίζονται στο άρθρο 169, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου και στη σχετική με τη διάταξη αυτή νομολογία προκειμένου να υποστηρίξουν ότι οι συγκεκριμένοι λόγοι αναιρέσεως είναι απαράδεκτοι καθόσον βάλλουν κατά του σκεπτικού και όχι κατά του διατακτικού των αναιρεσιβαλλομένων αποφάσεων.
- 44 Οι αναιρεσιβούσες υποστηρίζουν ότι έχουν έννομο συμφέρον και ότι οι λόγοι αναιρέσεως είναι παραδεκτοί, ιδίως καθόσον με αυτούς αποσοβείται ο κίνδυνος να αποκτήσει το σκεπτικό των αναιρεσιβαλλομένων αποφάσεων, κατά του οποίου βάλλουν, ισχύ δεδικασμένου. Οι NABU και FSS συντάσσονται, κατ' ουσίαν, με την επιχειρηματολογία των αναιρεσιβούσων.

2. Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 45 Κατά το άρθρο 169, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα αιτήματα της αναιρέσεως έχουν ως αντικείμενο την ολική ή μερική αναίρεση της αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου, όπως αυτή περιλαμβάνεται στο διατακτικό της.
- 46 Με τις αναιρεσιβαλλόμενες αποφάσεις, το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την αιτιολογία της επίμαχης αποφάσεως η οποία αφορούσε τα μέτρα που είχαν ληφθεί υπέρ της Femern για τη μόνιμη ζεύξη.
- 47 Πλην όμως, με τον τρίτο έως έκτο λόγο αναιρέσεως, οι αναιρεσιβούσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την εκτίμηση του αποτελέσματος των μέτρων αυτών από πλευράς δημιουργίας κινήτρων, επιλεξιμότητας των δαπανών για τις συνδέσεις με τη δανική ενδοχώρα και στρέβλωσης του ανταγωνισμού την οποία συνεπάγονταν τα εν λόγω μέτρα.

- 48 Διαπιστώνεται επομένως ότι, με τους συγκεκριμένους λόγους αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες δεν βάλλουν κατά του διατακτικού των αναιρεσιβαλλομένων αποφάσεων, αλλά κατά του σκεπτικού τους και ότι, ακόμη και αν οι λόγοι αυτοί γίνονταν δεκτοί, δεν θα συνεπάγονταν την ολική ή μερική αναίρεση του διατακτικού της καθεμίας από τις αποφάσεις αυτές.
- 49 Κατά συνέπεια, οι λόγοι αυτοί πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτοι.
- 50 Η εκτίμηση αυτή δεν κλονίζεται από το επιχείρημα της NABU και της FSS που στηρίζεται στην ισχύ δεδικασμένου του σκεπτικού των αναιρεσιβαλλομένων αποφάσεων κατά του οποίου βάλλουν οι συγκεκριμένοι λόγοι αναιρέσεως.
- 51 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι το δεδικασμένο καταλαμβάνει μόνον τα σημεία εκείνα του σκεπτικού της απόφασεως επί των οποίων λογικώς στηρίζεται το διατακτικό της και με το οποίο είναι, ως εκ τούτου, αρρήκτως συνδεδεμένα (απόφαση της 25ης Ιουλίου 2018, Société des produits Nestlé κ.λπ. κατά Mondelez UK Holdings & Services, C-84/17 P, C-85/17 P και C-95/17 P, EU:C:2018:596, σκέψη 52 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 52 Κατά συνέπεια, σε περίπτωση ακύρωσης από το Γενικό Δικαστήριο μιας απόφασης της Επιτροπής, το σκεπτικό βάσει του οποίου το δικαστήριο αυτό απέρριψε ορισμένα επιχειρήματα που προέβλεπαν οι διάδικοι δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι έχει αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου (πρβλ. απόφαση της 25ης Ιουλίου 2018, Société des produits Nestlé κ.λπ. κατά Mondelez UK Holdings & Services, C-84/17 P, C-85/17 P και C-95/17 P, EU:C:2018:596, σκέψη 53).
- 53 Ο τρίτος έως έκτος λόγος στις υποθέσεις C-174/19 P και C-175/19 P αφορούν επιχειρήματα που προβλήθηκαν πρωτοδίκως και απορρίφθηκαν από το Γενικό Δικαστήριο με τις αναιρεσιβαλλόμενες αποφάσεις. Υπό τις συνθήκες αυτές, τα επιχειρήματα που προβάλλουν οι αναιρεσείουσες με τον τρίτο έως έκτο λόγο δεν μπορούν να τους προσπορίσουν όφελος ούτε να επηρεάσουν το τμήμα του διατακτικού των αναιρεσιβαλλομένων αποφάσεων το οποίο ακυρώνει την αιτιολογία της επίμαχης απόφασεως σχετικά με τα μέτρα που ελήφθησαν υπέρ της Femern.
- 54 Επομένως, ο τρίτος έως έκτος λόγος αναιρέσεως στις υποθέσεις C-174/19 P και C-175/19 P πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτοι.

B. Επί του εβδόμου λόγου αναιρέσεως στην υπόθεση C-174/19 P

- 55 Με τον έβδομο λόγο αναιρέσεως στην υπόθεση C-174/19 P, οι αναιρεσείουσες, υποστηριζόμενες από τις Rederi Nordö-Link και Aktionsbündnis, προβάλλουν ότι, στις σκέψεις 40 έως 52 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης απόφασεως, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο απορρίπτοντας ως απαράδεκτους τους λόγους ακυρώσεως που είχαν προβάλλει σχετικά με μέτρα ενίσχυσης υπό τη μορφή σιδηροδρομικών τελών και χρήσης αγαθών που ανήκαν στο Δανικό Δημόσιο, με το σκεπτικό ότι η επίμαχη απόφαση δεν αφορούσε τα μέτρα αυτά. Οι NABU και FSS συντάσσονται, κατ' ουσίαν, με την επιχειρηματολογία αυτή.
- 56 Οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν συναφώς ότι υπάρχει αντίφαση μεταξύ της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης απόφασεως και της διατάξεως της 13ης Δεκεμβρίου 2018, Scandlines Danmark και Scandlines Deutschland κατά Επιτροπής (T-890/16, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2018:1004), με την οποία το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η απόφαση αυτή αφορούσε

τα ως άνω μέτρα. Οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι η αντίφαση αυτή συνιστά παράβαση του άρθρου 263, πρώτο και τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ και του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- 57 Η Επιτροπή και το Βασίλειο της Δανίας υποστηρίζουν ότι ο έβδομος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, ενώ η Επιτροπή εκτιμά επιπλέον ότι ο λόγος αυτός είναι εν πάση περιπτώσει αλυσιτελής.
- 58 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, στην πρώτη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο δεν αποφάνθηκε κατά τον τρόπο που υποστηρίζουν οι αναιρεσείουσες.
- 59 Ειδικότερα, αφενός, στη σκέψη 48 της αποφάσεως αυτής, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε ως νέα και συνεπώς απαράδεκτα τα επιχειρήματα των αναιρεσειουσών σχετικά με τα επίμαχα μέτρα. Αφετέρου, επισημαίνεται, ως εκ περισσού, ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν διαπίστωσε, στη σκέψη 52 της εν λόγω αποφάσεως, ότι η απόφαση του 2015 για την κατασκευή δεν αφορούσε τα σιδηροδρομικά τέλη και τη δωρεάν χρήση αγαθών που ανήκαν στο Δανικό Δημόσιο, αλλά απλώς και μόνον απέρριψε το επιχείρημα των αναιρεσειουσών περί ελλείψεως αιτιολογίας της αποφάσεως αυτής όσον αφορά τα εν λόγω μέτρα, εκτιμώντας ότι το συγκεκριμένο επιχείρημα δεν αφορούσε, υπό στενή έννοια, έλλειψη αιτιολογίας της ως άνω αποφάσεως. Εξάλλου, το Γενικό Δικαστήριο αναφέρθηκε, στην ως άνω σκέψη 52, μόνο στους ισχυρισμούς των αναιρεσειουσών, χωρίς να προβεί σε καμία εκτίμηση σχετικά με το αν η απόφαση αυτή όντως αφορούσε τα εν λόγω μέτρα (διάταξη της 3ης Σεπτεμβρίου 2021, *Scandlines Danmark και Scandlines Deutschland κατά Επιτροπής*, C-173/19 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2021:699, σκέψη 53).
- 60 Επομένως, ο έβδομος λόγος αναιρέσεως στην υπόθεση C-174/19 P πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Γ. Επί του πρώτου και του δευτέρου λόγου αναιρέσεως στις υποθέσεις C-174/19 P και C-175/19 P

- 61 Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, ο οποίος περιλαμβάνει τέσσερα σκέλη, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και το άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ κρίνοντας ότι η Επιτροπή δεν είχε υποπέσει σε πλάνη περί το δίκαιο ούτε είχε αντιμετωπίσει σοβαρές δυσχέρειες στο μέτρο που έκρινε ότι τα μέτρα που ελήφθησαν υπέρ της *Femern Landanlæg* δεν ήταν ικανά να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό. Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε στην ίδια πλάνη περί το δίκαιο εκτιμώντας ότι τα μέτρα αυτά δεν ήταν ικανά να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών.

1. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 62 Υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν οι Συνθήκες ορίζουν άλλως.

- 63 Εξάλλου, δεδομένου ότι ο πρώτος και ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως αφορούν προσβολή των δικονομικών δικαιωμάτων των αναιρεσειουσών, υπενθυμίζεται επίσης ότι το άρθρο 4 του κανονισμού 659/1999 προβλέπει ένα προκαταρκτικό στάδιο εξέτασης των κοινοποιηθέντων μέτρων ενίσχυσης που έχει ως σκοπό να παράσχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να σχηματίσει μια πρώτη γνώμη επί της συμβατότητας με την εσωτερική αγορά της επίμαχης ενίσχυσης. Μετά το πέρας του σταδίου αυτού, η Επιτροπή μπορεί να διαπιστώσει είτε ότι το εν λόγω μέτρο δεν αποτελεί ενίσχυση είτε ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ. Στη δεύτερη περίπτωση, αν το μέτρο δεν δημιουργεί αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητά του με την εσωτερική αγορά, η Επιτροπή το κηρύσσει συμβατό με την εσωτερική αγορά, αποφασίζοντας να μη διατυπώσει αντιρρήσεις. Διαφορετικά η Επιτροπή πρέπει να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας (πρβλ. απόφαση της 24ης Μαΐου 2011, Επιτροπή κατά Kronoply και Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, σκέψεις 43, 44 και 46).
- 64 Οσάκις η Επιτροπή αποφασίζει να μη διατυπώσει αντιρρήσεις, όχι μόνον κρίνει το μέτρο συμβατό με την εσωτερική αγορά, αλλά επίσης αρνείται, σιωπηρώς αλλά αναποδράστως, να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας που προβλέπεται στο άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ και στο άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 659/1999 (πρβλ. απόφαση της 24ης Μαΐου 2011, Επιτροπή κατά Kronoply και Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, σκέψη 45).
- 65 Η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ καθίσταται απαραίτητη άπαξ και η Επιτροπή αντιμετωπίζει σοβαρές δυσχέρειες προκειμένου να κρίνει αν μια ενίσχυση είναι συμβατή με την εσωτερική αγορά. Συνεπώς, η Επιτροπή μπορεί να αρκεστεί στην προκαταρκτική έρευνα του άρθρου 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ και να λάβει ευνοϊκή απόφαση για κάποια ενίσχυση μόνον αν είναι σε θέση να σχηματίσει την πεποίθηση, μετά από μια πρώτη εξέταση, ότι η εν λόγω ενίσχυση είναι συμβατή με την εσωτερική αγορά. Αντιθέτως, αν, από την πρώτη αυτή εξέταση, η Επιτροπή σχηματίσει αντίθετη γνώμη ή δεν μπορέσει να υπερβεί όλες τις δυσχέρειες που ανέκυψαν κατά την εκτίμηση της συμβατότητας της εν λόγω ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά, τότε οφείλει να συγκεντρώσει όλες τις αναγκαίες γνώμες και να κινήσει προς τούτο τη διαδικασία του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ (απόφαση της 2ας Απριλίου 2009, Bouygues και Bouygues Télécom κατά Επιτροπής, C-431/07 P, EU:C:2009:223, σκέψη 61 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 66 Δεδομένου ότι το κριτήριο των «σοβαρών δυσχερειών» έχει αντικειμενικό χαρακτήρα, η ύπαρξη των δυσχερειών αυτών δεν πρέπει να αναζητηθεί μόνο στις συνθήκες λήψεως της αποφάσεως της Επιτροπής κατόπιν της προκαταρκτικής εξετάσεως, αλλά και στις εκτιμήσεις επί των οποίων στηρίχθηκε η Επιτροπή (απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2016, Club Hotel Loutraki κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-131/15 P, EU:C:2016:989, σκέψη 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 67 Επομένως, στο πλαίσιο της αναλύσεως αυτής, πρέπει να καθοριστεί αν η εκτίμηση των πληροφοριών και των στοιχείων τα οποία διέθετε η Επιτροπή, κατά το προκαταρκτικό στάδιο εξέτασεως του κοινοποιηθέντος μέτρου, θα έπρεπε αντικειμενικά να δημιουργήσει αμφιβολίες όσον αφορά τη συμβατότητα του μέτρου αυτού προς την εσωτερική αγορά, δεδομένου ότι τέτοιες αμφιβολίες πρέπει να οδηγούν στην κίνηση επίσημης διαδικασίας έρευνας στην οποία μπορούν να μετάρσχουν τα ενδιαφερόμενα μέρη που διαλαμβάνονται στο άρθρο 1, στοιχείο η', του κανονισμού 659/1999, ενώ οι ίδιες αρχές ισχύουν και όταν η Επιτροπή διατηρεί αμφιβολίες ως προς αυτόν καθεαυτόν τον χαρακτήρα του εξεταζομένου μέτρου ως ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ (πρβλ. απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2016, Club Hotel Loutraki κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-131/15 P, EU:C:2016:989, σκέψεις 32 και 33 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

2. Επί του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως στις υποθέσεις C-174/19 P και C-175/19 P

α) Η επιχειρηματολογία των διαδίκων

- 68 Με το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως στις υποθέσεις C-174/19 P και C-175/19 P, οι αναιρεσείουσες, υποστηριζόμενες από τις παρεμβαίνουσες, προβάλλουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι τα μέτρα που ελήφθησαν υπέρ της Femern Landanlæg δεν είναι ικανά να επηρεάσουν τον ανταγωνισμό, μολονότι η μόνιμη ζεύξη και οι σιδηροδρομικές συνδέσεις αποτελούν συνολικό έργο, στο πλαίσιο του οποίου τα μέτρα που ελήφθησαν υπέρ της Femern είναι αδιαμφισβήτητα ικανά να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό. Οι FSS και NABU συντάσσονται, κατ' ουσίαν, με την επιχειρηματολογία αυτή.
- 69 Κατά τις αναιρεσείουσες, κακώς το Γενικό Δικαστήριο εκτίμησε ότι οι δραστηριότητες της Femern Landanlæg δεν περιλαμβάνουν την παροχή υπηρεσιών μεταφορών για τη διέλευση του πορθμού Fehmarn, ενώ οι ως άνω συνδέσεις και η μόνιμη ζεύξη αποτελούν ενιαίο ολοκληρωμένο έργο και έχουν δημιουργηθεί ακριβώς με σκοπό να παρασχεθούν υπηρεσίες μεταφορών για τη διέλευση του πορθμού αυτού. Επομένως, το αντικείμενο τόσο των μέτρων που ελήφθησαν υπέρ της Femern όσο και των μέτρων που ελήφθησαν υπέρ της Femern Landanlæg είναι το ίδιο και συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών μεταφορών για τη διέλευση του πορθμού Fehmarn.
- 70 Εξάλλου, εν πάση περιπτώσει, τα μέτρα που λαμβάνονται αποκλειστικώς για τις σιδηροδρομικές συνδέσεις νοθεύουν τον ανταγωνισμό κατά τον ίδιο τρόπο με εκείνα που προορίζονται για τις σιδηροδρομικές υποδομές της μόνιμης ζεύξης.
- 71 Κατά συνέπεια, το Γενικό Δικαστήριο κακώς εκτίμησε, στη σκέψη 88 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στη σκέψη 63 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα μέτρα που ελήφθησαν υπέρ της Femern και υπέρ της Femern Landanlæg αφορούν το ίδιο έργο, αλλά έχουν διαφορετικό αντικείμενο και διαφορετικούς αποδέκτες.
- 72 Οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν επίσης ότι η προβληθείσα από την Επιτροπή και από το Βασίλειο της Δανίας ένσταση απαραδέκτου είναι αβάσιμη.
- 73 Η δε FSS υποστηρίζει ότι το γεγονός ότι το έργο υλοποιείται από δύο διαφορετικές εταιρίες δεν δικαιολογεί τη χωριστή εξέταση των ληφθέντων μέτρων χρηματοδότησης και φρονεί ότι η ανάλυση των αποτελεσμάτων που προκύπτουν για τον ανταγωνισμό έπρεπε να διενεργηθεί όσον αφορά το έργο στο σύνολό του. Η FSS υποστηρίζει ότι το σκέλος του έργου που αφορά τις σιδηροδρομικές συνδέσεις με τη δανική ενδοχώρα συνδέεται με την ύπαρξη της μόνιμης ζεύξης και ότι επιπλέον η χρηματοδότηση των εν λόγω σιδηροδρομικών συνδέσεων εξασφαλίζεται μέσω των μερισμάτων που καταβάλλει η Femern στη Femern Landanlæg.
- 74 Η Rederi Nordö-Link υποστηρίζει ότι τα μέτρα που ελήφθησαν υπέρ της Femern Landanlæg επηρεάζουν εν πάση περιπτώσει την αγορά των υπηρεσιών μεταφορών για τη διέλευση του πορθμού Fehmarn καθώς και τον ανταγωνισμό στις αγορές προηγούμενου σταδίου, όπως είναι η αγορά της προμήθειας κατασκευαστικών υλικών, και επόμενου σταδίου, όπως είναι οι αγορές των υπηρεσιών σιδηροδρομικών μεταφορών στη Δανία.
- 75 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι αναιρεσείουσες δεν προσδιορίζουν με ακρίβεια τα αμφισβητούμενα σημεία του σκεπτικού των αναιρεσιβαλλομένων αποφάσεων.

- 76 Προσθέτει δε ότι το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως στις υποθέσεις C-174/19 P και C-175/19 P είναι εν πάση περιπτώσει αβάσιμο.
- 77 Το Βασίλειο της Δανίας υποστηρίζει καταρχάς ότι, με την επίμαχη απόφαση, η Επιτροπή δεν εξέφερε οριστική κρίση επί του ζητήματος αν τα μέτρα που ελήφθησαν υπέρ της Femern είναι ικανά να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό, αλλά ούτε καν επί του ζητήματος αν πρόκειται για επιχείρηση για τους σκοπούς της εφαρμογής του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ. Υποστηρίζει ότι ένας τέτοιος χαρακτηρισμός δεν μπορεί να γίνει δεκτός ούτε για τη Femern ούτε για τη Femern Landanlæg.
- 78 Το Βασίλειο της Δανίας υποστηρίζει επιπλέον ότι οι αναιρεσείουσες προβάλλουν ενώπιον του Δικαστηρίου τα ίδια επιχειρήματα με εκείνα που απέρριψε το Γενικό Δικαστήριο.
- 79 Προβάλλει ακόμη απαράδεκτο των επιχειρημάτων αυτών για τον λόγο ότι οι αναιρεσείουσες δεν προσδιορίζουν με ακρίβεια τα αμφισβητούμενα σημεία του σκεπτικού των αναιρεσιβαλλομένων αποφάσεων, ενώ επίσης αμφισβητούν την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο όσον αφορά τον σκοπό και τη λειτουργία των συνδέσεων με την ενδοχώρα, χωρίς να προβάλλουν παραμόρφωση εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου.
- 80 Υποστηρίζει, τέλος, ότι το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως σε αμφότερες τις υποθέσεις είναι, εν πάση περιπτώσει, αβάσιμο.

β) Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 81 Όσον αφορά την προβληθείσα από την Επιτροπή και από το Βασίλειο της Δανίας ένσταση απαραδέκτου, η οποία αντλείται από μη αρκούντως ακριβή προσδιορισμό των αμφισβητούμενων σημείων του σκεπτικού των αναιρεσιβαλλομένων αποφάσεων, διαπιστώνεται ότι τα σημεία αυτά προσδιορίζονται σαφώς από τις αναιρεσείουσες.
- 82 Πράγματι, οι Scandlines Danmark και Scandlines Deutschland παρέπεμψαν ρητώς, στο πλαίσιο της επιχειρηματολογίας που ανέπτυξαν προς στήριξη του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως στην υπόθεση C-174/19 P, στις σκέψεις 87 έως 93 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και ιδίως στη σκέψη 88 της αποφάσεως αυτής, με τις οποίες το Γενικό Δικαστήριο αποφάνθηκε σχετικά με τη σημασία που είχε για την εφαρμογή του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ το γεγονός ότι τα εξετασθέντα μέτρα ανήκαν στο ίδιο έργο. Η δε Stena Line Scandinavia παρέπεμψε, προς στήριξη του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως στην υπόθεση C-175/19 P, στις σκέψεις 62 έως 71 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και ιδίως στη σκέψη 63.
- 83 Η ως άνω ένσταση απαραδέκτου πρέπει επομένως να απορριφθεί.
- 84 Ομοίως, η ένσταση απαραδέκτου την οποία προβάλλει το Βασίλειο της Δανίας, υποστηρίζοντας ότι οι αναιρεσείουσες απλώς επανέλαβαν, στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως, επιχειρήματα που είχαν προβάλει πρωτοδίκως, δεν μπορεί να γίνει δεκτή, δεδομένου ότι με τα επιχειρήματα αυτά οι αναιρεσείουσες αμφισβητούν την εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου με βάση την οποία αυτό απέρριψε, στις σκέψεις 87 έως 93 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στις σκέψεις 62 έως 71 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, την επιχειρηματολογία τους.

- 85 Πράγματι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, τα νομικά ζητήματα τα οποία εξετάστηκαν πρωτοδίκως μπορούν να συζητηθούν εκ νέου στο πλαίσιο της αναιρετικής διαδικασίας. Αν ο αναιρεσείων δεν μπορούσε να στηρίξει την αίτησή του αναιρέσεως σε λόγους και επιχειρήματα που είχε ήδη προβάλει ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, η αναιρετική διαδικασία θα καθίστατο εν μέρει άνευ αντικειμένου (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2016, Club Hotel Loutraki κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-131/15 P, EU:C:2016:989, σκέψη 26).
- 86 Αντιθέτως, όπως ορθώς επισημαίνει το Βασίλειο της Δανίας, τα επιχειρήματα που προβάλλουν οι αναιρεσείουσες προκειμένου να υποστηρίξουν ότι οι δραστηριότητες της Femern Landanlæg εμπερικλείουν την παροχή υπηρεσιών μεταφορών για τη διέλευση του πορθμού Fehmarn είναι απαράδεκτα, δεδομένου ότι, με τα επιχειρήματα αυτά, οι αναιρεσείουσες ζητούν από το Δικαστήριο να προβεί σε νέα εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, χωρίς να προβάλλουν παραμόρφωση των εν λόγω πραγματικών περιστατικών από το Γενικό Δικαστήριο. Ειδικότερα, η εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων δεν αποτελεί, με την επιφύλαξη της περιπτώσεως παραμορφώσεώς τους, νομικό ζήτημα υποκείμενο, αυτό καθεαυτό, στον αναιρετικό έλεγχο του Δικαστηρίου (πρβλ. απόφαση της 2ας Μαρτίου 2021, Επιτροπή κατά Ιταλίας κ.λπ., C-425/19 P, EU:C:2021:154, σκέψη 52 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 87 Εξάλλου, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 92 των προτάσεών του, από τα επιχειρήματα σχετικά με τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα του έργου, ιδίως εκείνα που αφορούν τον σκοπό και τους λεπτομερείς όρους χρηματοδότησης του έργου, ουδόλως προκύπτει ότι οι δραστηριότητες της Femern Landanlæg εκτείνονται στην παροχή υπηρεσιών μεταφορών για τη διέλευση του πορθμού Fehmarn.
- 88 Περαιτέρω, τα επιχειρήματα που προέβαλε η Rederi Nordö-Link, κατά τα οποία τα μέτρα που ελήφθησαν υπέρ της Femern Landanlæg επηρεάζουν επίσης τον ανταγωνισμό στις αγορές προηγούμενου σταδίου, όπως είναι η αγορά της προμήθειας κατασκευαστικών υλικών, και επόμενου σταδίου, όπως είναι οι αγορές των υπηρεσιών σιδηροδρομικών μεταφορών στη Δανία, βάλλουν, στην πραγματικότητα, κατά της σκέψεως 91 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και της σκέψεως 66 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, με τις οποίες το Γενικό Δικαστήριο παρέπεμψε στις σκέψεις των αναιρεσιβαλλομένων αποφάσεων που αφορούσαν την ύπαρξη ανταγωνισμού. Επομένως, τα επιχειρήματα αυτά δεν έχουν σημασία για τις έννομες συνέπειες που πρέπει να αντληθούν από το γεγονός ότι τα διάφορα εξετασθέντα μέτρα εντάσσονται στο ίδιο έργο και, κατά συνέπεια, δεν μπορούν να προβληθούν λυσιτελώς προς στήριξη του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως.
- 89 Είναι επίσης άνευ σημασίας για την εκτίμηση του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως το κατά πόσον οι Femern και Femern Landanlæg αποτελούν επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.
- 90 Τέλος, η φύση των σκοπών που επιδιώκονται με τα κρατικά μέτρα και η δικαιολόγησή τους ουδεμία επιρροή ασκούν επί του χαρακτηρισμού τους ως κρατικών ενισχύσεων. Πράγματι, το άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ δεν διακρίνει αναλόγως των αιτιών ή των σκοπών των κρατικών παρεμβάσεων, αλλά τις ορίζει σε συνάρτηση με τα αποτελέσματά τους (απόφαση της 4ης Μαρτίου 2021, Επιτροπή κατά Fútbol Club Barcelona, C-362/19 P, EU:C:2021:169, σκέψη 61 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 91 Επομένως, μολονότι τα μέτρα που ελήφθησαν υπέρ της Femern Landanlæg εντάσσονται σε έργο το οποίο στο σύνολό του έχει ως σκοπό, όπως επισημαίνει ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 99 των προτάσεων του, να βελτιώσει τις συνθήκες μεταφοράς επιβατών και εμπορευμάτων μεταξύ των σκανδιναβικών χωρών και της Κεντρικής Ευρώπης, εντούτοις δεν μπορούν, για τον λόγο αυτόν και μόνον, να αποτελέσουν αντικείμενο συνολικής εκτίμησης, από κοινού με τα μέτρα που ελήφθησαν υπέρ της Femern, υπό το πρίσμα του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, δεδομένου ότι οι δραστηριότητες καθεμίας από τις επιχειρήσεις αυτές είναι διαφορετικές. Ειδικότερα, δεν αμφισβητείται ότι, άπαξ και εκτελεστεί το έργο, οι δραστηριότητες της Femern Landanlæg θα περιορίζονται στη διαχείριση και λειτουργία των σιδηροδρομικών συνδέσεων, ενώ οι δραστηριότητες της Femern θα αφορούν μόνον τη μόνιμη ζεύξη, ενώ επιπλέον οι διαφορετικές αυτές υποδομές θα μπορούν να χρησιμοποιούνται ανεξάρτητα η μια από την άλλη.
- 92 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον έκρινε, στη σκέψη 88 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στη σκέψη 63 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα μέτρα υπέρ της Femern Landanlæg, τα οποία ελήφθησαν στο πλαίσιο του ίδιου έργου με εκείνο που προβλέπει μέτρα υπέρ της Femern για τη μόνιμη ζεύξη, τα οποία χαρακτηρίστηκαν από την Επιτροπή ως κρατικές ενισχύσεις, δεν μπορούν, για τον «λόγο αυτόν και μόνον», να συνιστούν κρατικές ενισχύσεις, δεδομένου ότι τα δύο αυτά είδη μέτρων έχουν διαφορετικό αντικείμενο και διαφορετικούς αποδέκτες. Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο επίσης ορθώς προέβη, στις σκέψεις 90 έως 92 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στις σκέψεις 65 έως 67 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, σε διάκριση μεταξύ των αποτελεσμάτων που είχαν για τον ανταγωνισμό τα μέτρα που είχαν ληφθεί υπέρ καθεμίας από τις δύο επιχειρήσεις.
- 93 Επομένως, το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως των αναιρεσειουσών στις υποθέσεις C-174/19 P και C-175/19 P είναι εν μέρει απαράδεκτο και εν μέρει αβάσιμο και πρέπει, κατά συνέπεια, να απορριφθεί.

3. Επί του δευτέρου και του τρίτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως στις υποθέσεις C-174/19 P και C-175/19 P

α) Η επιχειρηματολογία των διαδίκων

- 94 Με το δεύτερο και το τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως στις υποθέσεις C-174/19 P και C-175/19 P, τα οποία πρέπει να συνεξεταστούν, οι αναιρεσείουσες, υποστηριζόμενες από τις παρεμβαίνουσες, προβάλλουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι η αγορά διαχείρισης της σιδηροδρομικής υποδομής στη Δανία δεν ήταν ανοικτή στον ανταγωνισμό. Το Γενικό Δικαστήριο κακώς απέρριψε, στις σκέψεις 108 έως 120 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στις σκέψεις 83 έως 95 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τα επιχειρήματά τους περί ύπαρξης ανταγωνισμού, τόσο από ουσιαστικής όσο και από νομικής απόψεως, για τη διαχείριση και τη λειτουργία της δανικής σιδηροδρομικής υποδομής. Οι NABU και FSS συντάσσονται, κατ' ουσίαν, με την επιχειρηματολογία αυτή.
- 95 Καταρχάς, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι τα επιχειρήματά τους βάλλουν επίσης κατά της εκτιμήσεως του Γενικού Δικαστηρίου, στις σκέψεις 94 έως 96 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στις σκέψεις 69 έως 71 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, κατά την οποία οι σιδηροδρομικές συνδέσεις με την ενδοχώρα αποτελούν μέρος του εθνικού σιδηροδρομικού δικτύου.

- 96 Όσον αφορά την από νομικής απόψεως ύπαρξη ανταγωνισμού, οι αναιρεσείουσες φρονούν ότι το εισαχθέν από τη δανική νομοθεσία καθεστώς αδειών για τη λειτουργία, τη διαχείριση και τη συντήρηση της δανικής σιδηροδρομικής υποδομής, το οποίο θέτει ως προϋπόθεση για τη διαχείριση σιδηροδρομικής υποδομής την απόκτηση άδειας από την αρμόδια για θέματα μεταφορών εθνική αρχή και το οποίο αντικαταστάθηκε το 2015 από καθεστώς πιστοποιήσεων ασφαλείας, συνεπάγεται ότι οι δραστηριότητες αυτές είναι ανοικτές στον ανταγωνισμό, τουλάχιστον όσον αφορά τον ανταγωνισμό «για» την αγορά διαχείρισης της σιδηροδρομικής υποδομής. Ειδικότερα, κατά τον τρόπο αυτόν κάθε εταιρία που έχει λάβει άδεια και πιστοποίηση ασφαλείας μπορεί να εκμεταλλεύεται σιδηροδρομικές υποδομές. Άλλωστε στη Δανία υπάρχουν πολυάριθμοι φορείς εκμετάλλευσης σιδηροδρομικών υποδομών.
- 97 Οι αναιρεσείουσες παραπέμπουν στο «πλέγμα ανάλυσης» το οποίο μνημονεύει η Επιτροπή σε έγγραφο σχετικό με τις υποδομές στον τομέα των σιδηροδρόμων, του μετρό και των τοπικών μεταφορών («Infrastructure Analytical Grid for Railway, Metro and local transport infrastructure»), κατά το οποίο η διαχείριση της σιδηροδρομικής υποδομής είναι κλειστή στον ανταγωνισμό μόνον όταν η διαχείριση και η λειτουργία αποτελούν αντικείμενο νομίμου μονοπωλίου, το οποίο συνεπάγεται ότι μια υπηρεσία επιφυλάσσεται από τον νόμο σε έναν αποκλειστικό πάροχο και ότι απαγορεύεται σαφώς σε οποιαδήποτε άλλη επιχείρηση να παράσχει την υπηρεσία αυτή.
- 98 Τέτοια κατάσταση δεν υφίσταται όμως στη Δανία, το δε καθεστώς αδειών επιτρέπει στις επιχειρήσεις να ανταγωνίζονται η μια την άλλη τόσο για την κατασκευή και τη λειτουργία της υποδομής όσο και για την παροχή υπηρεσιών επί υφιστάμενων υποδομών σε περίπτωση που η Femern Landanlæg ή η Banedanmark αναθέτουν υπεργολαβικώς τις δραστηριότητές τους σε τρίτους.
- 99 Οι αναιρεσείουσες παραπέμπουν επιπλέον και σε άλλους οικονομικούς τομείς στους οποίους μια δραστηριότητα επίσης βασίζεται στη χρήση δικτύου, όπως οι τηλεπικοινωνίες, η ηλεκτρική ενέργεια ή το αέριο, προκειμένου να υποστηρίξουν ότι η διαπίστωση ότι μια αγορά είναι ανοικτή στον ανταγωνισμό εξαρτάται μόνον από το σύστημα που έχει δημιουργηθεί για να καταστεί δυνατή η πρόσβαση των τελούστων σε ανταγωνισμό μεταξύ τους επιχειρηματιών στην οικεία υποδομή, ανεξαρτήτως μάλιστα του αν αυτοί είναι πράγματι παρόντες στην αγορά.
- 100 Ομοίως, κατά τις αναιρεσείουσες, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο στη σκέψη 112 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στη σκέψη 87 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, εκτιμώντας ότι το γεγονός ότι επιχειρήσεις διαφορετικές από την Banedanmark απέκτησαν άδειες και ασκούν τις δραστηριότητές τους διαχείρισης και λειτουργίας σε τμήματα του σιδηροδρομικού δικτύου που έχουν χαρακτήρα «φυσικών μονοπωλίων» δεν αρκεί για να αποδείξει την ύπαρξη ανταγωνισμού «στην» ή «για την» αγορά λειτουργίας και διαχείρισης του εθνικού σιδηροδρομικού δικτύου.
- 101 Δεν ασκεί άλλωστε επιρροή το γεγονός ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν επιβάλλει το άνοιγμα στον ανταγωνισμό της διαχείρισης της σιδηροδρομικής υποδομής, όπως υπενθύμισε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 111 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στη σκέψη 86 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, καθώς και ότι οι επιχειρήσεις άλλων κρατών μελών μπορούν να χρησιμοποιήσουν στη Δανία άδειες εκδοθείσες από τις χώρες καταγωγής τους, όπως παρατήρησε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 113 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στη σκέψη 88 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

- 102 Εν πάση περιπτώσει, τα μέτρα που ελήφθησαν υπέρ της Femern Landanlæg νοθεύουν τον ανταγωνισμό στις αγορές προηγούμενου σταδίου, όπως είναι η αγορά της προμήθειας κατασκευαστικών υλικών, και επόμενου σταδίου, όπως είναι η αγορά παροχής υπηρεσιών μεταφορών στη Δανία.
- 103 Εν συνεχεία, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν, με παρόμοια επιχειρήματα, ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο επίσης στο μέτρο που δεν διαπίστωσε την ύπαρξη εν τοις πράγμασι ανταγωνισμού στην αγορά στην οποία δραστηριοποιείται η Femern Landanlæg, δεδομένης ιδίως της ύπαρξης εταιριών στις οποίες έχει παρασχεθεί η εξουσία να διαχειρίζονται τοπικά σιδηροδρομικά δίκτυα, διαφορετικά από το εθνικό δίκτυο.
- 104 Οι αναιρεσείουσες παραπέμπουν ακόμη στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εφαρμογή των κανόνων στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων όσον αφορά την ταχεία ανάπτυξη των ευρυζωνικών δικτύων (ΕΕ 2013, C 25, σ. 1), οι οποίες μπορούν να χορηγούνται στις επιχειρήσεις για την κατασκευή και τη λειτουργία υποδομών, προκειμένου να υποστηρίξουν ότι το κατάλληλο κριτήριο για να κριθεί αν η ενίσχυση που χορηγήθηκε στη Femern Landanlæg συνιστά κρατική ενίσχυση είναι το αν η εν λόγω επιχείρηση έλαβε τη χρηματοδότηση υπό όρους που αντιστοιχούν ή όχι σε εκείνους της αγοράς. Οι αναιρεσείουσες φρονούν ότι τούτο δεν συνέβη εν προκειμένω.
- 105 Με το υπόμνημά τους απαντήσεως, υποστηρίζουν ότι οι ενστάσεις απαραδέκτου που προέβαλαν η Επιτροπή και το Βασίλειο της Δανίας είναι αβάσιμες.
- 106 Η FSS υπογραμμίζει τον καινοφανή χαρακτήρα της ανάλυσεως στην οποία προέβη η Επιτροπή με την επίμαχη απόφαση, δεδομένου ότι οι σπάνιες περιπτώσεις στις οποίες το εν λόγω θεσμικό όργανο έκρινε ότι δεν υφίστατο στρέβλωση του ανταγωνισμού αφορούσαν μέχρι τούδε κατά κύριο λόγο δραστηριότητες δευτερεύουσας σημασίας, οι οποίες ασκούνταν ως επί το πλείστον μακριά από τα σύνορα και είχαν αμιγώς τοπικά αποτελέσματα.
- 107 Η FSS υποστηρίζει ότι, δεδομένου του καθεστώτος αδειών που εφαρμόζεται στη Δανία, το Γενικό Δικαστήριο κακώς εκτίμησε ότι δεν υφίστατο ανταγωνισμός «για» την αγορά της σιδηροδρομικής υποδομής, από τη στιγμή που η λειτουργία των συνδέσεων με την ενδοχώρα θα μπορούσε να είχε ανατεθεί σε οποιανδήποτε ενδιαφερόμενη επιχείρηση. Μολονότι η κάθε σιδηροδρομική υποδομή έχει χαρακτηριστικά φυσικού μονοπωλίου, τούτο δεν σημαίνει ότι είναι αδύνατον επιχειρήσεις να είναι ανταγωνιστές «για» την αγορά αυτή, με συνέπεια η οικονομική υποστήριξη που παρέχεται σε μία μόνον από αυτές να νοθεύει τον ανταγωνισμό.
- 108 Ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία οι αγορές αυτές θα ήταν κλειστές στον ανταγωνισμό λόγω νομίμου μονοπωλίου, η οικονομική υποστήριξη θα είχε, κατά την FSS, αντίκτυπο στον ανταγωνισμό στον τομέα των μεταφορών. Ειδικότερα, η δημόσια χρηματοδότηση της κατασκευής της υποδομής θα είχε σημαντικές συνέπειες για την ανταγωνιστικότητα του συγκεκριμένου κλάδου, σε βάρος άλλων τρόπων μεταφοράς, μειώνοντας ιδίως τις πιθανότητες επιχειρήσεων εγκατεστημένων σε άλλα κράτη μέλη να μπορέσουν να παράσχουν τις μεταφορικές υπηρεσίες τους στην αγορά του κράτους αυτού. Η FSS παραπέμπει ιδίως στις σκέψεις 77 και 78 της αποφάσεως της 24ης Ιουλίου 2003, Altmark Trans και Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415), καθώς και στην απόφαση της 30ής Απριλίου 2019, UPF κατά Επιτροπής (T-747/17, EU:T:2019:271).

- 109 Η FSS υποστηρίζει ακόμη ότι η χρηματοδότηση των σιδηροδρομικών συνδέσεων με τη δανική ενδοχώρα θα έχει σοβαρές συνέπειες για τον ανταγωνισμό όσον αφορά τις αγορές προηγούμενου σταδίου, ιδίως στον κατασκευαστικό τομέα, δεδομένου ότι ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων που εκτελούν τα έργα θα αυξηθεί.
- 110 Κατ' αυτήν, η χρηματοδότηση των συνδέσεων με την ενδοχώρα είναι ικανή να επηρεάσει τον ανταγωνισμό όπως στην περίπτωση οποιασδήποτε άλλης υποδομής ενός κλάδου ο οποίος βασίζεται σε δίκτυο και εμφανίζει τα χαρακτηριστικά φυσικού μονοπωλίου. Για τον λόγο αυτόν, η χρηματοδότηση τέτοιων υποδομών εξετάζεται κάθε φορά προσεκτικά από την Επιτροπή υπό το πρίσμα των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Η FSS παραπέμπει συναφώς στα σημεία 214 επ. της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της «κρατικής ενίσχυσης» όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ 2016, C 262, σ. 1).
- 111 Οι NABU, Rederi Nordö-Link, Trelleborg Hamn και Aktionsbündnis συντάσσονται με την επιχειρηματολογία αυτή. Η Rederi Nordö-Link υποστηρίζει ακόμη ότι η ύπαρξη νόμιμου μονοπωλίου δεν αρκεί για να διαπιστωθεί η απουσία ανταγωνισμού, δεδομένου ότι οι σιδηροδρομικές υποδομές ανταγωνίζονται άλλες υποδομές μεταφορών, όπως είναι οι λιμένες.
- 112 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι τα επιχειρήματα των αναιρεσιουσών είναι απαράδεκτα καθόσον το Γενικό Δικαστήριο δεν διαπίστωσε, με τις αναιρεσιβαλλόμενες αποφάσεις, ότι από νομικής απόψεως δεν υφίστατο ανταγωνισμός.
- 113 Επιπλέον, τα επιχειρήματα των αναιρεσιουσών σχετικά με ενδεχόμενο εν τοις πράγμασι ανταγωνισμό δεν προσδιορίζουν με επαρκή βαθμό ακρίβειας τα αμφισβητούμενα σημεία του σκεπτικού των αναιρεσιβαλλομένων αποφάσεων και είναι, κατά συνέπεια, απαράδεκτα.
- 114 Η Επιτροπή υποστηρίζει ακόμη ότι το επιχείρημα ότι υπήρξε νόθευση του ανταγωνισμού στις αγορές προηγούμενου και επόμενου σταδίου δεν προβλήθηκε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και συνιστά, ως εκ τούτου, νέο ισχυρισμό.
- 115 Τέλος, κατ' αυτήν, πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτα, καθόσον αφορούν την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, τα επιχειρήματα με τα οποία οι αναιρεσιούσες αμφισβητούν την ερμηνεία του δανικού δικαίου στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο, ιδίως στις σκέψεις 110 και 112 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης απόφασης και στις σκέψεις 85 και 87 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης απόφασης.
- 116 Επικουρικώς, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το δεύτερο και το τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως σε αμφότερες τις υποθέσεις είναι αβάσιμα.
- 117 Το Βασίλειο της Δανίας υποστηρίζει ότι τα δύο αυτά σκέλη του πρώτου λόγου αναιρέσεως είναι απαράδεκτα διότι απλώς επαναλαμβάνουν επιχειρήματα που προβλήθηκαν πρωτοδίκως και αφορούν την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο χωρίς να προβάλλεται παραμόρφωσή τους.
- 118 Υποστηρίζει ακόμη ότι το δεύτερο και το τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως σε αμφότερες τις υποθέσεις είναι αβάσιμα.

β) Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

1) Επί του παραδεκτού

- 119 Αντιθέτως προς όσα υποστηρίζουν η Επιτροπή και το Βασίλειο της Δανίας, οι αναιρεσείουσες προσδιόρισαν με επαρκή βαθμό ακρίβειας τα σημεία του σκεπτικού των αναιρεσιβαλλομένων αποφάσεων τα οποία αμφισβητούν.
- 120 Στην υπόθεση C-174/19 P, το σημείο 35 της αναιρέσεως βάλλει κατά της αναλύσεως του Γενικού Δικαστηρίου περί απουσίας «εκ του νόμου» ανταγωνισμού η οποία εκτίθεται στις σκέψεις 108 έως 116 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και ειδικότερα στη σκέψη 110. Ομοίως, το σημείο 47 της αναιρέσεως βάλλει κατά των σκέψεων 117 έως 120 της αποφάσεως αυτής, με τις οποίες το Γενικό Δικαστήριο αποφάνθηκε επί του ζητήματος αν η ίδια αγορά ήταν «de facto» ανοικτή στον ανταγωνισμό. Παρόμοιες εκτιμήσεις μπορούν να γίνουν όσον αφορά την αίτηση αναιρέσεως που ασκήθηκε στην υπόθεση C-175/19 P, δεδομένου ότι η Stena Line Scandinavia προσδιορίζει επακριβώς τις σκέψεις 83 έως 91 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και ιδίως τη σκέψη 85, καθώς και τις σκέψεις 92 έως 95 της αποφάσεως αυτής.
- 121 Επισημαίνεται εξάλλου ότι δεν μπορεί να προσαφθεί στις αναιρεσείουσες ότι δεν αμφισβήτησαν ειδικώς τα σημεία του σκεπτικού των αναιρεσιβαλλομένων αποφάσεων με τα οποία το Γενικό Δικαστήριο εκτίμησε ότι η Επιτροπή είχε ορθώς κρίνει ότι τα επίμαχα μέτρα δεν επέφεραν στρέβλωση του ανταγωνισμού, δεδομένου ότι το Γενικό Δικαστήριο συνήγαγε συνολικά τις έννομες συνέπειες της εκτιμήσεώς του σχετικά με τη στρέβλωση του ανταγωνισμού και τον επηρεασμό του εμπορίου στις σκέψεις 133 και 134 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στις σκέψεις 108 και 109 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.
- 122 Είναι επίσης απορριπτέα η ένσταση απαραδέκτου την οποία προέβαλε η Επιτροπή, η οποία αντλείται από το ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν διαπίστωσε, με τις αναιρεσιβαλλόμενες αποφάσεις, ότι από νομικής απόψεως δεν υφίστατο ανταγωνισμός. Ειδικότερα, από τις σκέψεις 97 και 98 και 108 έως 116 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, καθώς και από τον τίτλο «“Εκ του νόμου” άνοιγμα των οικείων αγορών με τον νόμο 1249», που έχει τεθεί πριν από τη σκέψη 108 της αποφάσεως αυτής, προκύπτει ρητώς ότι το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε τα επίμαχα μέτρα βάσει του κριτηρίου της στρέβλωσης του ανταγωνισμού. Οι εκτιμήσεις αυτές περιλαμβάνονται επίσης στις σκέψεις 72 και 73 καθώς και 83 έως 91 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.
- 123 Εξάλλου, η ένσταση απαραδέκτου την οποία προβάλλει το Βασίλειο της Δανίας, υποστηρίζοντας ότι τα επιχειρήματα των αναιρεσείουσών απλώς επαναλαμβάνουν επιχειρήματα που είχαν προβληθεί πρωτοδίκως, είναι διατυπωμένη κατά τρόπο υπερβολικά γενικό και αόριστο ώστε να μπορεί να γίνει δεκτή.
- 124 Αντιθέτως, πρέπει να γίνει μερικώς δεκτή η ένσταση απαραδέκτου με την οποία η Επιτροπή και το Βασίλειο της Δανίας προέβαλαν ότι οι αναιρεσείουσες αμφισβήτησαν την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών από το Γενικό Δικαστήριο χωρίς να επικαλεστούν ή να αποδείξουν παραμόρφωση.
- 125 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι, προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξή της, η προβαλλόμενη παραμόρφωση πρέπει να προκύπτει προδήλως από τα στοιχεία της δικογραφίας, χωρίς να απαιτείται νέα εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων (πρβλ., ιδίως, αποφάσεις της 2ας Μαρτίου 2021, Επιτροπή κατά Ιταλίας κ.λπ., C-425/19 P,

EU:C:2021:154, σκέψη 52 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 6ης Νοεμβρίου 2018, Scuola Elementare Maria Montessori κατά Επιτροπής, Επιτροπή κατά Scuola Elementare Maria Montessori και Επιτροπή κατά Ferracci, C-622/16 P έως C-624/16 P, EU:C:2018:873, σκέψη 107).

126 Συνεπώς, οι αναιρεσείουσες δεν μπορούν να αμφισβητούν την εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου η οποία περιλαμβάνεται στις σκέψεις 94 έως 96 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στις σκέψεις 69 έως 71 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, κατά την οποία οι σιδηροδρομικές συνδέσεις με τη δανική ενδοχώρα τις οποίες αφορά το έργο αποτελούν μέρος του εθνικού δανικού σιδηροδρομικού δικτύου, ενώ δεν έχουν επικαλεστεί παραμόρφωση προκειμένου να αμφισβητήσουν την εκτίμηση αυτή, η οποία στηρίζεται κατά κύριο λόγο στη διαπίστωση, στη σκέψη 95 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στη σκέψη 70 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι, όσον αφορά τις σιδηροδρομικές συνδέσεις που συνεπάγονται την επέκταση και βελτίωση της ανήκουσας στην Banedanmark υφιστάμενης σιδηροδρομικής γραμμής μεταξύ Ringsted και Rødby, η διαχείρισή τους θα ασκείται από την εταιρία αυτή με βάση τους κανόνες που ισχύουν σε ολόκληρο το εθνικό δίκτυο και, ως εκ τούτου, οι εν λόγω συνδέσεις απλώς συνδέουν τη μόνιμη ζεύξη με το υφιστάμενο εθνικό δίκτυο, καθιστώντας την έτσι αναπόσπαστο μέρος του εν λόγω δικτύου.

127 Από τα ανωτέρω προκύπτει επίσης ότι οι αναιρεσείουσες δεν μπορούν να αμφισβητήσουν ούτε την εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου ανάλυση σχετικά με τις αγορές στις οποίες τα ληφθέντα υπέρ της Femern Landanlæg μέτρα θα ήταν ικανά να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό, υποστηρίζοντας, στο πλαίσιο των αντίστοιχων αιτήσεων τους αναιρέσεως, ότι έχει επέλθει στρέβλωση του ανταγωνισμού σε άλλες αγορές, ευρισκόμενες σε προηγούμενο και επόμενο στάδιο σε σχέση με τις αγορές που εξέτασε το Γενικό Δικαστήριο.

128 Αντιθέτως, παρά τα υποστηριζόμενα ιδίως από την Επιτροπή, πρέπει να θεωρηθεί ότι προβάλλονται παραδεκτως κατά την αναιρετική διαδικασία τα επιχειρήματα με τα οποία οι αναιρεσείουσες βάλλουν κατά της εκτιμήσεως του Γενικού Δικαστηρίου, στις σκέψεις 110 και 112 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στις σκέψεις 85 και 87 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, κατά την οποία το δανικό καθεστώς αδειών δεν συνεπάγεται ότι η αγορά λειτουργίας και διαχείρισης της εθνικής σιδηροδρομικής υποδομής είναι ανοικτή στον ανταγωνισμό, δεδομένου ότι οι αναιρεσείουσες δεν αμφισβητούν απλώς την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών από το Γενικό Δικαστήριο, αλλά βάλλουν επίσης κατά της εκ μέρους του νομικής εκτίμησης του εν λόγω καθεστώτος όσον αφορά την ύπαρξη ανταγωνισμού «για» την οικεία αγορά, υπό συνθήκες στις οποίες μέρος της λειτουργίας της υποδομής αποτελεί επίσης αντικείμενο μονοπωλίου.

2) *Επί της ουσίας*

129 Όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 62 της παρούσας αποφάσεως, ο χαρακτηρισμός ως «κρατική ενίσχυση», κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, προϋποθέτει ιδίως ότι το επίμαχο μέτρο νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό, κατά την έννοια της διατάξεως αυτής.

130 Όπως εκθέτει, κατ' ουσίαν, η Επιτροπή στα σημεία 188 και 219 της ανακοίνωσής της σχετικά με την έννοια της «κρατικής ενίσχυσης» κατ' άρθρον 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, το γεγονός ότι ένα κράτος μέλος αναθέτει σε δημόσια επιχείρηση την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που υπόκειται σε νόμιμο μονοπώλιο δεν συνεπάγεται, υπό ορισμένες περιστάσεις, στρέβλωση του ανταγωνισμού και, υπό τις περιστάσεις αυτές, ένα πλεονέκτημα το οποίο χορηγείται σε φορέα εκμετάλλευσης υποδομής που υπόκειται σε νόμιμο μονοπώλιο δεν μπορεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό.

- Εντούτοις, όπως επίσης διευκρινίζει η Επιτροπή στο σημείο 188, στοιχείο β', της ανακοίνωσης αυτής, για να αποκλειστεί μια τέτοια στρέβλωση υπό τις εν λόγω περιστάσεις, είναι αναγκαίο το νόμιμο μονοπώλιο να αποκλείει όχι μόνον τον ανταγωνισμό στην αγορά αλλά και για την αγορά, υπό την έννοια ότι αποκλείει κάθε πιθανό ανταγωνιστή από το να καταστεί ο αποκλειστικός πάροχος της εν λόγω υπηρεσίας (πρβλ. απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2019, Arriva Italia κ.λπ., C-385/18, EU:C:2019:1121, σκέψη 57).
- 131 Εν προκειμένω, οι αναιρεσείουσες δεν αμφισβήτησαν τη διαπίστωση του Γενικού Δικαστηρίου, στη σκέψη 112 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στη σκέψη 87 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Banedanmark διαχειρίζεται το εθνικό σιδηροδρομικό δίκτυο υπό καθεστώς νόμιμου μονοπωλίου.
- 132 Επομένως, θεωρείται δεδομένο ότι η Banedanmark έχει τέτοιο νόμιμο μονοπώλιο για τη διαχείριση και τη λειτουργία της ανήκουσας στην ίδια εθνικής σιδηροδρομικής υποδομής και ότι οι σιδηροδρομικές συνδέσεις με την ενδοχώρα αποτελούν μέρος της υποδομής αυτής.
- 133 Από τις αναιρεσιβαλλόμενες αποφάσεις προκύπτει επίσης ότι η Banedanmark θα εξακολουθήσει να είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση και τη λειτουργία των σιδηροδρομικών συνδέσεων μετά την υλοποίηση του έργου, περιλαμβανομένων και εκείνων που θα ανήκουν στη Femern Landanlæg.
- 134 Εξάλλου, μολονότι, όπως προκύπτει ιδίως από τη σκέψη 112 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και από τη σκέψη 87 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η δανική νομοθεσία επιτρέπει σε επιχειρήσεις οι οποίες πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις να λαμβάνουν άδεια για τη διαχείριση και τη λειτουργία τμημάτων του σιδηροδρομικού δικτύου, πρόκειται για τμήματα του εν λόγω δικτύου διαφορετικά από το εθνικό σιδηροδρομικό δίκτυο.
- 135 Συναφώς, δεν αποδείχθηκε και ούτε καν υποστηρίχθηκε ότι η χορήγηση αδειών ή, μεταγενέστερα, η χορήγηση πιστοποιήσεων ασφαλείας θα επέτρεπε σε επιχειρήσεις διαφορετικές από την Banedanmark να ασκήσουν τις δραστηριότητές τους στην ή για την αγορά διαχείρισης και λειτουργίας της εθνικής σιδηροδρομικής υποδομής.
- 136 Πρέπει να προστεθεί ότι από το γεγονός ότι η Banedanmark έχει το νόμιμο μονοπώλιο για τη διαχείριση και τη λειτουργία της εθνικής σιδηροδρομικής υποδομής συνάγεται ότι, βάσει νομοθετικών μέτρων, το Βασίλειο της Δανίας είναι υποχρεωμένο να αναθέτει τη διαχείριση και τη λειτουργία της εθνικής υποδομής αποκλειστικώς στην επιχείρηση αυτή, υπό την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου (πρβλ. απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2019, Arriva Italia κ.λπ., C-385/18, EU:C:2019:1121, σκέψη 58 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 137 Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο, αφού διαπίστωσε, στη σκέψη 113 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στη σκέψη 88 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η δανική νομοθεσία επέτρεπε στις επιχειρήσεις που ήταν εγκατεστημένες σε άλλα κράτη μέλη της Ένωσης να κάνουν χρήση των αδειών που είχαν εκδοθεί στη χώρα καταγωγής τους, συνήγαγε εξ αυτού, χωρίς να υποπέσει σε πλάνη περί το δίκαιο, ότι η αγορά διαχείρισης ή λειτουργίας των σιδηροδρομικών υποδομών στη Δανία δεν ήταν, εκ του λόγου αυτού και μόνον, ανοικτή στον ανταγωνισμό.
- 138 Όσον αφορά το επιχείρημα που προέβαλε η FSS επικαλούμενη την ανάγκη, ακόμη και στην περίπτωση ενός τέτοιου μονοπωλίου, να εξεταστεί η ύπαρξη δυνητικού ανταγωνισμού με άλλους τρόπους μεταφοράς, το οποίο στηρίζεται στη σκέψη 97 της αποφάσεως της 30ής Απριλίου 2019, UPF κατά Επιτροπής (T-747/17, EU:T:2019:271), από την εν λόγω σκέψη 97 προκύπτει ότι η

υπόθεση εκείνη αφορούσε περίπτωση διαφορετική από αυτή των υπό κρίση υποθέσεων, και συγκεκριμένα περίπτωση στην οποία η ύπαρξη δυνητικού ανταγωνισμού είχε διαπιστωθεί από την Επιτροπή όχι για λιμενικές υπηρεσίες που προσφέρονταν υπό καθεστώς μονοπωλίου, αλλά για υπηρεσίες μεταφορών που προσφέρονταν από λιμένες οι οποίες, σε ορισμένο βαθμό, ανταγωνίζονταν τις υπηρεσίες που προσφέρονταν από άλλους λιμένες ή από άλλους παρόχους υπηρεσιών μεταφορών.

- 139 Τέλος, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζουν οι αναιρεσείουσες, η διαπίστωση στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο, στη σκέψη 111 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στη σκέψη 86 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, κατά την οποία το δίκαιο της Ένωσης αναγνωρίζει ότι η σιδηροδρομική υποδομή συνιστά φυσικό μονοπώλιο είναι κρίσιμη για την εξέταση του ζητήματος αν, ανεξαρτήτως του τι προβλέπει το δανικό δίκαιο, το δίκαιο της Ένωσης αντιτίθεται στο νόμιμο μονοπώλιο της Banedanmark.
- 140 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο ορθώς έκρινε, στις σκέψεις 110 και 112 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στις σκέψεις 85 και 87 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η δανική νομοθεσία που εισήγε το καθεστώς αδειών για τη διαχείριση της σιδηροδρομικής υποδομής δεν σήμαινε ότι υπήρχε «εκ του νόμου» ανταγωνισμός «στην» ή «για την» αγορά διαχείρισης και λειτουργίας της εθνικής υποδομής για τις οποίες η Banedanmark κατέχει νόμιμο μονοπώλιο.
- 141 Πρέπει να προστεθεί ότι τη διαπίστωση αυτή δεν μεταβάλλει το γεγονός ότι τα επίμαχα μέτρα λαμβάνονται υπέρ άλλης επιχείρησης, όπως είναι η Femern Landanlæg, που ιδρύθηκε από τον Δανό νομοθέτη για τους σκοπούς της χρηματοδότησης του τμήματος του έργου που αφορά τις σιδηροδρομικές συνδέσεις με τη δανική ενδοχώρα και η οποία θα είναι επίσης υπεύθυνη για τη λειτουργία και τη συντήρηση των εν λόγω σιδηροδρομικών συνδέσεων.
- 142 Υπογραμμίζεται ιδίως ότι το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε, στη σκέψη 119 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στη σκέψη 94 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, χωρίς τούτο να αμφισβητηθεί, ότι δεν προκύπτει ούτε από τη δανική νομοθεσία σχετικά με τη Femern Landanlæg ούτε από το καταστατικό της εν λόγω εταιρίας ότι αυτή εκτελεί ή μπορεί να εκτελέσει άλλες εργασίες πέραν εκείνων που της έχουν ανατεθεί για την υλοποίηση του έργου.
- 143 Είναι επίσης κρίσιμη η διαπίστωση στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 132 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στη σκέψη 107 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στο πλαίσιο της εξέτασης του ζητήματος αν τα επίμαχα μέτρα ενισχύσεων μπορούσαν να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, ήτοι η διαπίστωση κατά την οποία το γεγονός ότι η Banedanmark ασκεί δραστηριότητες συντήρησης του δανικού σιδηροδρομικού δικτύου ανταγωνιζόμενη άλλες εταιρίες και μπορεί να διεισδύσει σε άλλες εθνικές αγορές, ακόμη και αν θεωρηθεί αληθές, δεν αποδεικνύει ούτε ότι τα μέτρα που ελήφθησαν υπέρ της Femern Landanlæg και όχι υπέρ της Banedanmark συνιστούν έμμεση ενίσχυση υπέρ της Banedanmark ούτε ότι τα εν λόγω μέτρα είναι ικανά να προκαλέσουν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού σε μια αγορά στην οποία δραστηριοποιείται η Femern Landanlæg.
- 144 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο ορθώς απέρριψε τα επιχειρήματα που προέβησαν οι αναιρεσείουσες στο πλαίσιο του δεύτερου σκέλους του πρώτου λόγου αναίρεσης, σχετικά με την ύπαρξη «εκ του νόμου» ανταγωνισμού στην αγορά στην οποία δραστηριοποιείται η Femern Landanlæg.

- 145 Για τους ίδιους λόγους, τα επιχειρήματα που προβάλλουν οι αναιρεσείουσες στο πλαίσιο του τρίτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως, σχετικά με «de facto» άνοιγμα στον ανταγωνισμό, που είναι αντίστοιχα προς εκείνα που προέβαλαν σχετικά με το «εκ του νόμου» άνοιγμα στον ανταγωνισμό, δεν είναι ικανά να ανατρέψουν την ανάλυση αυτή.
- 146 Όσον αφορά το επιχείρημα των αναιρεσειουσών ότι, στην πραγματικότητα, κρίσιμο για την ανάλυση κριτήριο είναι το αν η Femern Landanlæg έλαβε χρηματοδότηση υπό όρους που αντιστοιχούν ή όχι σε εκείνους της αγοράς, υπενθυμίζεται ότι πρόκειται για χωριστή προϋπόθεση, αναγκαία για τον χαρακτηρισμό κρατικής ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, η οποία δεν ασκεί επιρροή όσον αφορά το ζήτημα αν η αγορά στην οποία δραστηριοποιείται η επιχείρηση είναι ανοικτή στον ανταγωνισμό.
- 147 Επομένως, το δεύτερο και το τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως στις υποθέσεις C-174/19 P και C-175/19 P πρέπει να απορριφθούν ως εν μέρει απαράδεκτα και εν μέρει αβάσιμα.

4. Επί του τετάρτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως στις υποθέσεις C-174/19 P και C-175/19 P

α) Η επιχειρηματολογία των διαδίκων

- 148 Με το τέταρτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως στις υποθέσεις C-174/19 P και C-175/19 P, οι αναιρεσείουσες, υποστηριζόμενες από τις παρεμβαίνουσες, προβάλλουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, στις σκέψεις 121 έως 127 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στις σκέψεις 96 έως 102 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, διακρίνοντας, για τους σκοπούς της εκτίμησης των αποτελεσμάτων για τον ανταγωνισμό των μέτρων που είχαν ληφθεί υπέρ της Femern Landanlæg, μεταξύ των δραστηριοτήτων κατασκευής και συντήρησης της σιδηροδρομικής υποδομής, αφενός, και των δραστηριοτήτων που αφορούσαν τη διαχείριση και τη λειτουργία της εν λόγω υποδομής, αφετέρου. Οι NABU και FSS συντάσσονται, κατ' ουσίαν, με την επιχειρηματολογία αυτή.
- 149 Οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το δανικό καθεστώς των αδειών, το οποίο αντικαταστάθηκε μεταγενέστερα από το καθεστώς των πιστοποιήσεων ασφαλείας, καλύπτει αδιακρίτως το σύνολο των ως άνω δραστηριοτήτων. Διευκρινίζουν ότι το δανικό δίκαιο ορίζει τον διαχειριστή της υποδομής ως οποιαδήποτε οντότητα που είναι υπεύθυνη για τις εν λόγω δραστηριότητες.
- 150 Οι αναιρεσείουσες προσθέτουν ότι οι λόγοι για τους οποίους το Γενικό Δικαστήριο διακρίνει μεταξύ των δραστηριοτήτων αυτών δεν προκύπτουν από τις αναιρεσιβαλλόμενες αποφάσεις, δεδομένου ότι η διάκριση αυτή δεν απορρέει από την οδηγία 2012/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Νοεμβρίου 2012, για τη δημιουργία ενιαίου ευρωπαϊκού σιδηροδρομικού χώρου (ΕΕ 2012, L 343, σ. 32), η οποία ωστόσο μνημονεύεται στις σκέψεις 101 έως 104 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στις σκέψεις 76 έως 79 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Οι αναιρεσείουσες παραπέμπουν ιδίως στο άρθρο 3, σημείο 2, της ως άνω οδηγίας, που ορίζει τον «διαχειριστή της υποδομής» ως κάθε φορέα ή επιχείρηση που ευθύνεται μεταξύ άλλων για «τη διαχείριση και τη συντήρηση» της σιδηροδρομικής υποδομής, και στο άρθρο 7, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας, που κάνει λόγο, χωρίς περαιτέρω διευκρινίσεις, για τα «βασικά καθήκοντα» του διαχειριστή της υποδομής.

- 151 Εκθέτουν ότι, στις σκέψεις 125 και 127 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στις σκέψεις 100 και 102 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο και παραμόρφωσε τα αποδεικτικά στοιχεία, εκτιμώντας ότι δεν προκύπτει από τη δανική νομοθεσία, από την επίμαχη απόφαση ή από το καταστατικό της Femern Landanlæg ότι η επιχείρηση αυτή είναι επιφορτισμένη με την εκτέλεση των εργασιών κατασκευής και συντήρησης του σιδηροδρομικού δικτύου ανταγωνιζόμενης άλλες επιχειρήσεις.
- 152 Προσθέτουν επίσης ότι, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει το Βασίλειο της Δανίας, τα επιχειρήματα με τα οποία αμφισβητείται η σκέψη 125 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και η σκέψη 100 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, με τις οποίες το Γενικό Δικαστήριο εκτίμησε ότι η Femern Landanlæg δεν είναι σε θέση να εκτελέσει τις εργασίες αυτές, δεν μπορούν να θεωρούνται ως νέος και κατά συνέπεια απαράδεκτος ισχυρισμός, δεδομένου ότι η εκτίμηση που διατυπώνεται στις σκέψεις αυτές δεν προκύπτει από την επίμαχη απόφαση και δεν μπορούσε, ως εκ τούτου, να αμφισβητηθεί ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.
- 153 Οι Rederi Nordö-Link, Trelleborg Hamn και Aktionsbündnis υποστηρίζουν επίσης ότι το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε, στις σκέψεις 122 και 127 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στις σκέψεις 97 και 102 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τα αποδεικτικά στοιχεία, περιλαμβανομένης της επίμαχης αποφάσεως, εκτιμώντας ότι οι δραστηριότητες διαχείρισης και λειτουργίας του σιδηροδρομικού δικτύου της Femern Landanlæg δεν εκτείνονται στην κατασκευή και στη συντήρηση του δικτύου αυτού.
- 154 Η Επιτροπή και το Βασίλειο της Δανίας φρονούν ότι το τέταρτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως είναι αβάσιμο.
- 155 Το Βασίλειο της Δανίας προσθέτει ότι τα επιχειρήματα με τα οποία οι αναιρεσείουσες αμφισβητούν την εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου ερμηνεία της δανικής νομοθεσίας είναι νέα και πρέπει εν πάση περιπτώσει να απορριφθούν ως απαράδεκτα.

β) Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 156 Επισημαίνεται καταρχάς ότι το Γενικό Δικαστήριο, αφού παρέθεσε, αντιστοίχως στις σκέψεις 122 έως 124 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στις σκέψεις 98 έως 100 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τις κρίσιμες εθνικές διατάξεις, έκρινε, στη σκέψη 125 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στη σκέψη 100 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Femern Landanlæg είναι υπεύθυνη για την άσκηση των δραστηριοτήτων κατασκευής και λειτουργίας των σιδηροδρομικών συνδέσεων, αλλά δεν είναι σε θέση να εκτελέσει η ίδια τις εργασίες συντήρησης και κατασκευής του δικτύου ανταγωνιζόμενης άλλες επιχειρήσεις. Επομένως, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, η εκτίμηση αυτή δεν είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη.
- 157 Εν συνεχεία, χωρίς να απαιτείται κρίση επί της ενστάσεως απαραδέκτου την οποία προέβαλε το Βασίλειο της Δανίας, διαπιστώνεται ότι τα επιχειρήματα που διατυπώνουν οι αναιρεσείουσες για να αποδείξουν ότι το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε τα αποδεικτικά στοιχεία, καθόσον εκτίμησε ότι η Femern Landanlæg δεν είναι επιφορτισμένη με τα καθήκοντα κατασκευής και συντήρησης της σιδηροδρομικής υποδομής, πρέπει εν πάση περιπτώσει να απορριφθούν ως αλυσιτελή.

- 158 Ειδικότερα, όπως υπογραμμίζουν τόσο η Επιτροπή όσο και το Βασίλειο της Δανίας, δεν προκύπτει ούτε από τη σκέψη 125 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ούτε από τη σκέψη 100 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ότι η Femern Landanlæg δεν είναι υπεύθυνη για την κατασκευή και τη συντήρηση των σιδηροδρομικών συνδέσεων. Το Γενικό Δικαστήριο απλώς ανέφερε ότι η επιχείρηση αυτή δεν είναι «σε θέση να εκτελέσει η ίδια» την ως άνω εργασία ή ακόμη, όπως διευκρινίστηκε στη σκέψη 127 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στη σκέψη 102 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι «δεν ασκεί ευθέως» τις δραστηριότητες αυτές, χωρίς η εν λόγω εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών να αμφισβητηθεί.
- 159 Στη σκέψη 9 των αναιρεσιβαλλομένων αποφάσεων, το Γενικό Δικαστήριο είχε εξάλλου υπενθυμίσει, κατά την περιγραφή του έργου, ότι η Femern Landanlæg θα είναι «υπεύθυνη» για την κατασκευή και τη διαχείριση, «συμπεριλαμβανομένης της συντήρησης» των σιδηροδρομικών συνδέσεων με την ενδοχώρα και ότι θα αναλάβει τις σχετικές δαπάνες κατ' αναλογία προς το ποσοστό συγκυριότητάς της, ενώ το υπόλοιπο θα βαρύνει την Banedanmark. Επιπλέον, όπως προκύπτει ιδίως από τη σκέψη 124 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και τη σκέψη 99 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η Banedanmark θα είναι υπεύθυνη για την άσκηση των δραστηριοτήτων αυτών.
- 160 Επομένως, η διάκριση στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο, στη σκέψη 122 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στη σκέψη 97 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, μεταξύ των αγορών κατασκευής και συντήρησης της σιδηροδρομικής υποδομής, στις οποίες η Femern Landanlæg δεν «δραστηριοποιείται», και των αγορών διαχείρισης και λειτουργίας «υπό στενή έννοια» της σιδηροδρομικής υποδομής στηρίζεται αποκλειστικώς στη διάκριση με βάση το κατά πόσον η Femern Landanlæg ασκεί συγκεκριμένα τις διαφορετικές αυτές δραστηριότητες.
- 161 Όπως όμως υπογραμμίζει η Επιτροπή, για να εκτιμηθεί το αποτέλεσμα που έχουν επί του ανταγωνισμού τα μέτρα που ελήφθησαν υπέρ της Femern Landanlæg, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι δραστηριότητες με τις οποίες η εν λόγω επιχείρηση είναι συγκεκριμένα πράγματι επιφορτισμένη.
- 162 Δεδομένου ότι που η Femern Landanlæg δεν είναι σε θέση να ασκήσει η ίδια ούτε τις κατασκευαστικές δραστηριότητες ούτε τις δραστηριότητες συντήρησης των σιδηροδρομικών συνδέσεων, το Γενικό Δικαστήριο ορθώς επισήμανε, στη σκέψη 126 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στη σκέψη 101 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η ύπαρξη εταιριών που ασκούν τις δραστηριότητες αυτές στο δανικό σιδηροδρομικό δίκτυο, ιδίως κατόπιν διαδικασίας διαγωνισμού στο πλαίσιο προσκλήσεως υποβολής προσφορών για την ανάθεση συμβάσεων, δεν είναι ικανή να αποδείξει ότι οι σχετικές με τη διαχείριση ή τη λειτουργία της σιδηροδρομικής υποδομής δραστηριότητες τις οποίες ασκεί η Femern Landanlæg στον εν λόγω τομέα είναι επίσης ανοιχτές στον ανταγωνισμό.
- 163 Όσον αφορά τα επιχειρήματα κατά τα οποία, όπως προκύπτει ιδίως από το υφιστάμενο στη Δανία καθεστώς αδειών, οι δραστηριότητες της Femern Landanlæg ασκούνται παρά ταύτα σε μια ανοικτή στον ανταγωνισμό αγορά, επισημαίνεται ότι τα επιχειρήματα αυτά αφορούν στην πραγματικότητα το αποτέλεσμα που έχουν επί του ανταγωνισμού τα μέτρα που ελήφθησαν υπέρ της Femern Landanlæg, το οποίο αποτελεί αντικείμενο του δεύτερου και του τρίτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως.

- 164 Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον προέβη σε διάκριση μεταξύ των δραστηριοτήτων της Femern Landanlæg που αφορούσαν την κατασκευή και τη συντήρηση του σιδηροδρομικού δικτύου και εκείνων που αφορούσαν την υπό στενή έννοια λειτουργία του δικτύου αυτού.
- 165 Ως εκ τούτου, το τέταρτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως στις υποθέσεις C-174/19 P και C-175/19 P πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.
- 166 Εφόσον όλα τα σκέλη του είναι απορριπτέα, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Δ. Επί του δευτέρου λόγου αναιρέσεως στις υποθέσεις C-174/19 P και C-175/19 P

1. Η επιχειρηματολογία των διαδίκων

- 167 Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως στις υποθέσεις C-174/19 P και C-175/19 P, οι αναιρεσείουσες, η FSS και η Rederi Nordö-Link υποστηρίζουν ότι τα μέτρα που ελήφθησαν υπέρ της Femern Landanlæg είναι ικανά να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, εφόσον μπορούν να επηρεάσουν τον ανταγωνισμό τόσο στην αγορά διαχείρισης της σιδηροδρομικής υποδομής όσο και στην αγορά των υπηρεσιών μεταφορών για τη διέλευση του πορθμού Fehmarn. Πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ο διασυννοριακός χαρακτήρας του έργου, το οποίο συνδέει δύο κράτη μέλη.
- 168 Η Επιτροπή και το Βασίλειο της Δανίας υποστηρίζουν ότι ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως είναι απαράδεκτος, διότι οι αναιρεσείουσες δεν προσδιόρισαν επακριβώς τα σημεία του σκεπτικού των αναιρεσιβαλλομένων αποφάσεων τα οποία αμφισβητούν, και εν πάση περιπτώσει αβάσιμος.
- 169 Το Βασίλειο της Δανίας προσθέτει ότι τα επιχειρήματα με τα οποία οι αναιρεσείουσες αμφισβητούν τις σκέψεις 129 έως 132 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και τις σκέψεις 104 έως 107 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, χωρίς να επικαλούνται παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών ή των αποδεικτικών στοιχείων εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου, είναι απαράδεκτα καθόσον αφορούν την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο.

2. Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 170 Αντιθέτως προς όσα υποστηρίζουν η Επιτροπή και το Βασίλειο της Δανίας, στο πλαίσιο του δευτέρου λόγου αναιρέσεως στις υποθέσεις C-174/19 P και C-175/19 P προσδιορίζονται με επαρκή βαθμό ακρίβειας τα αμφισβητούμενα σημεία των αναιρεσιβαλλομένων αποφάσεων, καθόσον οι αναιρεσείουσες βάλλουν ιδίως κατά των σκέψεων 128 έως 132 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και των σκέψεων 103 έως 107 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, με τις οποίες το Γενικό Δικαστήριο αποφάνθηκε επί των επιχειρημάτων των αναιρεσείουσών σχετικά με το ζήτημα αν τα επίμαχα μέτρα ενίσχυσης επηρέαζαν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.
- 171 Επισημαίνεται ακόμη ότι δεν μπορεί να προσάπτεται στις αναιρεσείουσες ότι δεν αμφισβήτησαν ειδικώς τις σκέψεις των αναιρεσιβαλλομένων αποφάσεων με τις οποίες το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι τα επίμαχα μέτρα δεν ήταν ικανά να επηρεάσουν το εμπόριο, δεδομένου ότι, στις σκέψεις 133 και 134 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στις σκέψεις 108 και 109

της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε συνολικά τον πρώτο λόγο ακυρώσεως και την πρώτη αιτίαση του δεύτερου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως των αναιρεσειουσών, που αντλούνταν από παράβαση του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και από παράβαση της υποχρέωσης για κίνηση της επίσημης διαδικασίας έρευνας, όσον αφορά την ανάλυση των μέτρων που είχαν ληφθεί υπέρ της Femern Landanlæg για τον σχεδιασμό, την κατασκευή και τη λειτουργία των σιδηροδρομικών συνδέσεων.

- 172 Υπενθυμίζεται εν συνεχεία ότι από την εξέταση του δεύτερου και του τρίτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον εκτίμησε ότι η Επιτροπή είχε ορθώς διαπιστώσει ότι δεν υφίστατο ανταγωνισμός στην αγορά διαχείρισης και λειτουργίας της εθνικής σιδηροδρομικής υποδομής.
- 173 Κατά συνέπεια, το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο ούτε καθόσον εκτίμησε, στις σκέψεις 129 και 130 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στις σκέψεις 104 και 105 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αφενός, ότι η απουσία ανταγωνισμού στην ως άνω αγορά εμποδίζει τις εταιρίες που είναι εγκατεστημένες σε άλλα κράτη να διεisdύσουν στην αγορά αυτή και, αφετέρου, ότι ο νόμος σχετικά με τον σχεδιασμό, στον οποίο παραπέμπει η αιτιολογική σκέψη 13 της επίμαχης αποφάσεως, και ο νόμος σχετικά με την κατασκευή, στον οποίο παραπέμπει η αιτιολογική σκέψη 50 της ίδιας αποφάσεως, δεν επιτρέπουν στη Femern Landanlæg να ασκήσει δραστηριότητες πέραν του σχεδιασμού, της κατασκευής και της λειτουργίας των σιδηροδρομικών συνδέσεων.
- 174 Το Γενικό Δικαστήριο συνήγαγε επομένως από τα ανωτέρω, στη σκέψη 131 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στη σκέψη 106 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι αναιρεσειούσες δεν είχαν κατορθώσει να αποδείξουν ότι θα επιτρεπόταν στη Femern Landanlæg να ασκήσει και άλλες δραστηριότητες πέραν των σχετικών με το έργο, χάρη στις οποίες θα μπορούσε να διεisdύσει σε αγορές άλλων κρατών μελών.
- 175 Όπως υπογραμμίζει το Βασίλειο της Δανίας, οι σκέψεις αυτές εμπίπτουν στην εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών από το Γενικό Δικαστήριο, ως προς την οποία δεν προβλήθηκε ρητώς ούτε αποδείχθηκε παραμόρφωση.
- 176 Όσον αφορά το επιχείρημα των προσφευγουσών που αντλείται από τον διασυνοριακό χαρακτήρα του έργου, καθόσον αυτό θα καταστήσει δυνατή τη σύνδεση μεταξύ δύο κρατών μελών, επισημαίνεται ότι τα εξεταζόμενα στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου αναιρέσεως μέτρα εν πάση περιπτώσει αφορούν μόνον τις σιδηροδρομικές συνδέσεις με τη δανική ενδοχώρα, οι οποίες δεν έχουν «διασυνοριακό» χαρακτήρα όπως τον εννοούν οι αναιρεσειούσες. Επιπλέον, η χρηματοδότησή τους αποτελεί αντικείμενο χωριστής εκτίμησης σε σχέση με τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης, όπως προκύπτει ιδίως από τη σκέψη 88 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και από τη σκέψη 63 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.
- 177 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον εκτίμησε, στη σκέψη 133 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στη σκέψη 108 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι, όσον αφορά το κριτήριο του επηρεασμού του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών, η εξέταση της Επιτροπής δεν έπασχε πλάνη περί το δίκαιο και ότι η Επιτροπή δεν είχε αντιμετωπίσει σοβαρές δυσχέρειες ικανές να την υποχρεώσουν να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας.
- 178 Επομένως, ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως στις υποθέσεις C-174/19 P και C-175/19 P είναι αβάσιμος.

- 179 Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι όλοι οι λόγοι αναιρέσεως που προέβαλαν οι αναιρεσείουσες απορρίφθηκαν, οι αιτήσεις αναιρέσεως πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους.

VII. Επί των ανταναιρέσεων

- 180 Με τις ανταναιρέσεις της, η Επιτροπή προβάλλει έναν μοναδικό λόγο αναιρέσεως, που αντλείται από το ότι κακώς το Γενικό Δικαστήριο δέχθηκε σιωπηρώς ότι οι αναιρεσείουσες νομιμοποιούνταν ενεργητικώς να προσβάλουν την επίμαχη απόφαση κατά το μέρος που αφορούσε τα μέτρα που είχαν ληφθεί υπέρ της Femern Landanlæg.
- 181 Οι αναιρεσείουσες, η NABU και η FSS προέβαλαν अपαράδεκτο των ανταναιρέσεων.
- 182 Συναφώς, χωρίς να απαιτείται κρίση επί της ως άνω ενστάσεως απараδέκτου των ανταναιρέσεων, επισημαίνεται, αφενός, όπως παρατήρησε και ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 43 των προτάσεών του, ότι με τις αναιρεσιβαλλόμενες αποφάσεις το Γενικό Δικαστήριο δεν αποφάνθηκε επί του παραδεκτού των προσφυγών που είχαν ασκήσει ενώπιόν του οι αναιρεσείουσες κατά της επίμαχης απόφασης κατά το μέρος που αφορούσε τα μέτρα που είχαν ληφθεί υπέρ της Femern Landanlæg και, αφετέρου, ότι ορθώς ενήργησε κατ' αυτόν τον τρόπο δεδομένου ότι δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο απορρίπτοντας τις προσφυγές επί της ουσίας.
- 183 Ως εκ τούτου, οι ανταναιρέσεις πρέπει να απορριφθούν.

VIII. Επί των δικαστικών εξόδων

- 184 Βάσει του άρθρου 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, όταν η αίτηση αναιρέσεως απορρίπτεται ως αβάσιμη, το Δικαστήριο αποφαινεται επί των εξόδων.
- 185 Το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο εφαρμόζεται στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, του ως άνω Κανονισμού, ορίζει ότι ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.
- 186 Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη των αναιρεσειουσών στα δικαστικά έξοδα και οι αναιρεσείουσες ηττήθηκαν, πρέπει αυτές να καταδικαστούν να φέρουν, επιπλέον των δικών τους δικαστικών εξόδων, τα δικαστικά έξοδα της Επιτροπής που αφορούν τις αιτήσεις αναιρέσεως.
- 187 Δεδομένου ότι η Επιτροπή ηττήθηκε στο πλαίσιο των ανταναιρέσεων, πρέπει να κριθεί ότι θα φέρει τα σχετικά με τις ανταναιρέσεις δικαστικά έξοδα της.
- 188 Το άρθρο 184, παράγραφος 4, του Κανονισμού Διαδικασίας προβλέπει ότι, σε περίπτωση που η αναίρεση δεν ασκήθηκε από παρεμβαίνοντα πρωτοδίκως, αυτός μπορεί να καταδικαστεί στα έξοδα της αναιρετικής δίκης μόνον αν έλαβε μέρος στην ενώπιον του Δικαστηρίου έγγραφη ή προφορική διαδικασία. Όταν ο ως άνω παρεμβαίνων μετέχει στη δίκη, το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει ότι αυτός θα φέρει τα δικαστικά του έξοδα.
- 189 Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, το Βασίλειο της Δανίας, η FSS και η NABU, παρεμβαίνοντες πρωτοδίκως, οι οποίοι έλαβαν μέρος στην ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία, θα φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα στις υποθέσεις στις οποίες παρενέβησαν.

- 190 Τέλος, κατά το άρθρο 140, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο εφαρμόζεται στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει ότι ο παρεμβαίνων, ακόμη και όταν είναι άλλος από τους αναφερόμενους στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού, θα φέρει τα δικαστικά του έξοδα.
- 191 Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, οι Rederi Nordö-Link, Trelleborg Hamn και Aktionsbündnis θα φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα σε αμφοτέρως τις υποθέσεις.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει τις αιτήσεις αναιρέσεως και τις ανταναιρέσεις.
- 2) Καταδικάζει τις Scandlines Danmark ApS και Scandlines Deutschland GmbH, καθώς και τη Stena Line Scandinavia AB, να φέρουν, επιπλέον των δικών τους δικαστικών εξόδων, τα δικαστικά έξοδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αφορούν τις αιτήσεις αναιρέσεως.
- 3) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρει τα σχετικά με τις ανταναιρέσεις δικαστικά έξοδά της.
- 4) Το Βασίλειο της Δανίας, η Föreningen Svensk Sjöfart και η Naturschutzbund Deutschland (NABU) eV φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.
- 5) Οι Rederi Nordö-Link AB, Trelleborg Hamn AB και Aktionsbündnis gegen eine feste Fehmarnbeltquerung eV φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

(υπογραφές)